

MR. M. SIMKUS
2429 MARYLAND AVE.,
BALTIMORE, MD. 21218

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 54 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. Penktadienis-Friday, Gruodis-December 29, 1972 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N.Y. 11221 15 cent

DĖL VIETNAMO DIPLOMATAI PYLĖ ŽODŽIUS, DABAR GENEROLAI PILA BOMBAS

Per savaitę prieš Kalėdas svarbiausios staigmenos buvo dvi: Vietnamas ir Nicaragujoje.

Dėl Vietnamo, kaip dr. Kissingeris gruodžio 16 pranešė, Paryžiaus derybos nedavė tokio rezultato, kurį prezidentas Nixonas laikytų teisingu ir garbingu. Tada gruodžio 18 atnaujintas ir sustiprintas šiaurės Vietnamo, ypač Hanoi ir Haiphongo strateginių taikinių bombardavimas. Prezidento pareiškimu, bombardavimas turi priversti Hanoi "rimtai" žiūrėti į derybas. Hanoi atsakė, kad nesiderės, kol bus bombarduojamas. Tiek Washingtono, tiek Hanoi diplomatai vieni kitus kaltina, kad nesilaikė spalio 9 punktų susitarimo. Iš tų kaltinimų dabar aišku, kad šiaurės Vietnamas nenorėjo pripažinti demilitarizuotos zonos, kuri atskiria du Vietnamus. Nenorėjo pripažinti Pietų Korėjos suverenumo.

Apie Vietnamo bombardavimo rezultatus žinios nesutaria. Amerika, neteko 19 didžiųjų lėktuvų B-52. Bet Amerikos kariniai sluoksniai aiškina, kad jie tuo nenustebinti, nes iš šimtų

lėktuvų eilė turi patekti į priešpriešinę apsaugą, kuri esanti stipriausia iš lig šiol bet kur pasaulyje buvusių.

S. Vietnamas aiškina, kad jų nuostoliai esą civilių asmenų žuvimas ir namų bei ligoninių sugriovimas. Bet tikruosius bombardavimo rezultatus parodo faktas, kad į Hanoi nustojo skridę sovietų Aerofloto lėktuvai — aerodromas sudaužytas, geležinkelio stotys sudaužytos.

Nuo penktadienio Amerikos karinei vadovybei įsakyta neduoti jokių žinių, kurios galėtų būti panaudotos prieš. Taip kaip paprastai karo metu daroma. Atsisakė paneigti ar patvir-

tinti net gandrą, kad Kalėdų metu bus bombardavimas, pertrauktas.

Sovietai, Kinija, kai kurios Europos vyriausybės ir J. Tautų gen. sekretorius reiškė protestus dėl bombardavimo. Amerikos liberalai ir prokomunistai pakėlė balsus televizijoje ir demonstracijose. Tačiau jei anksčiau komentatoriai baiminosi, kad bombardavimas įtrauks į karinius veiksmus Kiniją bei Sovietus, tai dabar ta pati spauda Brežnevo išėjimo apie galimą atsiliepimą Amerikos ir Sovietų santykiams nelaiko jokia grėsme, nes Brež-

Pažadų gyventojam Sovietų valdžia negalės tesėti

Pereitai savaitėi priklauso ir nemaloni žinia Sovietų Sąjungos gyventojam. Gruodžio 21 Brežnevas trijų su puse valandų kalboj smerkė Amerikos bombardavimą Vietnamu, dar stipriai smerkė Kinijos pretenzijas į teritoriją, o svarbiausia prabilo apie nederliaus pasekas So-

vietų gyventojam. Pakartojo, ką prieš kelias dienas min. pirm. Kosyginas buvo skelbęs, kad valstybės ūkinės gėrybės padidėjo tik 4 proc. vietoj planuotų 6. Dėl to pažadas pagerinti buitinių gyvenimą sunkiai galės būti įvykdytas.

Iš planavimo komisijos pirmininko N. K. Baibakovo pranešime suminėty skaičių NYT palygino sovietinę gamybą ir Amerikos. Sovietų Sąjunga valdo gyventojų 20 proc. daugiau nei Amerika; jos gamyba siekia 600 milijonų — pusę to kaip Amerikos. Apsaugos reikalavimai betgi skiria maždaug tiek pat kaip Amerika. Dėl to gyventojų reikalavimai tenka tik 40 proc. to, kaip Amerikos.

Gamybos menkumo priežastis — darbo ne produktyvumas. Pramonėje 5 sovietiniai darbininkai pagamina tiek kaip 2 amerikiniai; žemės ūkyje 10 sovietinių darbininkų atstoja vieną Amerikos fermerį.

Dėl to Sovietai dabar negali išsiversti be Amerikos kviečių ir suinteresuoti gauti Amerikos technologiją savam ūkiui.

Pratęs kontroles, jei kongresas pritars

Prez. Nixonas apsisprendė dar kuriam laikui pratęsti kainų ir atlyginimų kontrolę. Palankiai tuo reikalu atsiliepė ir unijai vadai, ir biznio vadovai. Bet visi mano, prezidento patarėjų neišskirian, kad kontrolės mechanizmas reikalingas kai kurių pataisų.

George Meany patenkintas, kad unijų atstovams bus leista pasakyti savo žodį. Jis žada remti prez. Nixono pastangas ūkinę stabilizaciją priversti prie laimingo galo, bet jis norėtų, kad būtų daugiau teisingumo negu ikišiol, kada atlyginimai kontroliuojami iki smulkmenų, bet kainos stipresnio spaudimo nesusilaukia. Panašiai yra atsitikę ir su pelnais.

— JAV laimėjo J. Tautose savo nario mokesčio bylą — mokesčio pirmiau 31.5 proc., metinio biudžeto, dabar mokes tik 25 proc. Už tokią rezoliuciją balsavo 81 valstybė, prieš 27, susilaikė nuo balsavimo 22 valstybės. Sovietų delegacija išvystė nepaprastai didelį puolimą ir pareikalavo balsuojant dviejų trečdalių daugumos, bet Amerikos trauka balsų ieškant pasirodė esanti stipresnė. Sovietų Malikas rinko argumentus prieš Ameriką iš kiekvieno šiukslyno, bet šį kartą jis pertempė virvę ir ant jos pakibo reikalingos atšvaros nesulaukęs.

nevi svarbiau Amerikos kviečiai negu karas Vietnamu. O vidaus balsai nelabai gali jaudinti Nixoną, kuris nebesuinteresuotas naujais rinkimais.

Kalėdinės eglutės pažiba. Nuotr. R. Kisieliaus

PORTUGALŲ OPOZICIJA RUOŠIASI RINKIMAMS

Portugalijoje tebėra kietas autoritarinis režimas, kuriam pakritikuot nėra numatyto organo esamoj sistemoj. Tiesa, kad galima patekti vienam kitam į parlamentą ir be valdančios partijos tarpininkavimo, tačiau ikišiol tai buvo retas atsitikimas, nes tokie kandidatai retai teiserinkami.

Kitais metais vėl bus renkamas parlamentas, rinkimams jau dabar pradėjo ruoštis visa opozicija, kuri pasivadino demokratine opozicija. Dabar jau ji gavo leidimą suruošti ir savo suvažiavimą. Sudarinėjamos komisijos rinkiminei programai paruošti, bet vadai ikišiol silpnai nepažįstami, todėl tik programa, jeigu būtų moderuota ir gyvenimiška, galėtų kandidatus rinkikams įpiršti. Rinkimams artinantis ir opozicija

Apsivalė angliakasiai

Amerikos angliakasių unija, Darbo departamento atstovų priežiūroje, išsirikino naują vadovybę vietoj tos, kuri susitėpė unijos pinigų eikvojimu ir net pridėjo ranką prie jos veiklos kritiko Yablonskio, jo žmonos ir dukters nužudymo.

Kandidatų pirmininko vietai dabar buvo išstatyti ir nusikaltimais susitėpęs senasis pirm. Boyle, bet jis ir jo rėmėjai pralaimėjo. Jų vieton išrinkti kitos grupės išstatyti kandidatai, kurie pasižadėjo išvalyti uniją nuo nusikaltimais susitėpusių, padaryti reikalingas reformas ir pradėti naują gyvenimą. Jie turi sugrąžinti unijon demokratinę tvarką, nes ikišiolinė vadovybė buvo labai gera tik savo draugams, bet ne visiems unijos nariams.

KAS PO KELIONĖS Į MĖNULĮ

Gruodžio 19 su Apollo 17 baigta serija kelionių į mėnulį. Tam projektui 1960 dirbo 400,000 žmonių, dabar jau tik 130,000. Ir išlaidos nuo 5.2 bil. 1965 metais krito šiais metais iki 3.3 bil.

Mėnulį po kelionių palikta turto už pusę bil. Tik botai, kuriais avėjo mėnulį, kaštavo po 4,000 pora; televizijos kameros po 90,000; kino kameros po 50,000; vežimėlis po mėnulį 2 mil.

Eilė firmų likvidavosi ar perėjo į naujus projektus. Artimiausias projektas — 1973 m. balandžio mėn. pasiūsti aplink

žemę "padangių laboratoriją" — "Skylab", kuri būsianti dydžio kaip du kambariai. Kitą dieną bus pasiūsta į tą laboratoriją 3 astronautai. Ten jie išgyvens ir atliks tam tikrus matavimus 28 dienas. Paskui juos pakeis antra pamaina. Bus stebima, kiek žmogus gali atlaikyti erdvėje be svorio.

Apollo 17 vyrai

Apollo 17 ir jo trys draugai bei dvasiškai ir techniškai gerai pasiruošę astronautai, aplankę Mėnulį susipažinimo tikslais, sugrįžo į Žemę, kurios buvo jau spėję pasiilgti.

Sulindę į savo kokonus, keliolika dienų jie keliavo per tarpplanetinę erdvę. Du iš jų labai menka, palyginus su visatos tikslumu, priemone nusileido ant Mėnulio ir tyrinėjo vietą, kurios dar nebuvo mindžiojusi žmogaus koja. Tretysis astronautas, belaukdamas grįžtančių draugų, pats vienas skraidė aplink artimiausią Žemės satelitą ir vykdė jam pavestus uždavinius: išdėstytais erdvėlaivų instrumentais ir paties valdomais prietaisais fiksavo Mėnulio veido bruožus, iš kurių astronomai ir kiti specialistai pabandys nubraižyti naują Mėnulio žemėlapią.

Išsiskyrimas visiems trims nebuvo linksmas, nes jei lūpos siuntė vieni kitiems "laimingos kelionės" linkėjimus, širdies gilumoje šnibždėjo baiminga mintis: Ar besusitiksim?

Praskridę per erdvę antrą kartą ketvirtį milijono mylių, trys astronautai galop sugrįžo Žemėn, dėkingi Visatos Kūrėjui, kurio nors menką dalį paslapčių jiems teko pamatyti.

Nors prieš juos penkios astronautų grupės dalyvavo panašiose misijose (Apollo 13 misija buvo nutraukta prieš laiką, bet astronautai išgelbėti), tačiau kiekvienai tai buvo jai vienai charakteringas išgyvenimas. Dar daugiau, kiekvieną kartą ir kiekvienam astronautui Apollo 13 įvykis buvo priminimas, kad misija yra labai pavojinga, nors yra viskas padaryta, kad nieko pavojingo neatstiktų.

Ir tai primena dar vieną tiesą, kad astronautai, nors ir nėra kažin kokie viršžmogiai, bet išsiskiria iš kitų mirtingųjų specialiomis charakterio ir intelekto ypatybėmis. Jie yra rinktiniai Amerikos tradicinės kultūros ir dvasinės atmosferos vyrai. Visokio plauko ištėlėliai ir pasiimetėliai neverti atrišti jų batų šniūrelio...

Tūkstančiai žuvo nuo žemės drebėjimo

Gruodžio 23 Nicaragujoj žemės drebėjimas, su pertraukom trukęs pustrėčios valandos, sugriovė ir sudegino sostinę Managua, kurioje buvo 350,000 gyventojų. Kiek žuvo, tik spėjama — nuo 1,000 iki 30,000. Tebeina gelbėjimo, atkatinėjimo darbai. Išlikę gyventojai evakuoti.

Šiame šimtmečiui tai jau antras toks drebėjimas — 1931 žuvo 2,000.

Nicaragua yra 54,000 kv. m. plotas su 1,655,000 gyventojų, katalikų, ispaniškai kalbančių. Tai didžiausia vadinamos vidurinės Amerikos valstybių, tarp Karibų jūros ir Pacifiko, tarp Hondurо iš šiaurės ir Costa Rica iš pietų. Per kraštą eina Kordiljerų kalnynas su vulkaniniais kalnagūbriais.

Atsiskyrė nuo Ispanijos 1821. Vidaus neramumai likviduoti buvo šaukusis Amerikos karių. Ir lig šiol ji buvo Amerikos įtakojė. Amerika daugiausia ir nuskubėjo į pagalbą po drebėjimo.

— Mirtis išretino Katalikų Bažnyčios kardinolų kolegijos eiles, todėl iš Vatikano jau pralindo žinia, kad naujų kardinolų paskyrimo galima laukti 1973 pirmoje pusėje.

Taip pavadintu rašiniu buv. valstybės sekr. pavaduotojas Eugene Rostow samprotauja apie JAV, Rusijos ir Kinijos užsienio politikos sąveiką taikai apsaugoti. Štai svarbiausi jo samprotavimai.

"Kinijos pakrypimas JAV pusėn pereitais metais pradeda jau rodyti konkrečius vaisius net Vietnamu, Korėjoje ir Vid. Rytuose. Ir Sovietų politikai, galop, pradeda rodyti santūrumo ženklus. Juos sustiprina labai blogas derlius ir reikalas ieškoti maisto Amerikoje.

Kalbant apie tų įvykių įtaką būsimajai Amerikos užsienio politikai, yra labai svarbu pabrėžti, kad Amerikos viešojo nuomonė turi įsigilinti į tai, kodėl Kinijos nusistatyme, įvyko toks pagrindinis pasikeitimas. Tai padarė ne Henry Kissingerio žaivingas čiučbėjimas, bet 50 sovietinių divizijų Sibire ir Sovietų skverbimasis į pietryčių Aziją iš Vid. Rytų, Raudonosios jūros ir Indijos subkontinento. Katalisto pareigas Kinijos politikos pasikeitime atliko ne per šešerius metus skelbtos įvairios Amerikos nuolaidos, bet Sovietų ekspansija, remiama milžiniškais kariniais biudžetais ir imperialistiniu tonu reiškiamą politinė valia.

Pasikeitimas įvyko todėl, kad JAV yra vienintelė pasaulio galybė, galinti apsaugoti Kinijos režimą ir valstybinę autonomiją nuo Sovietų smūgio. Redaguojant komunikatą prez. Nixonui baigiant vizitą, svarbiausias Kinijos rūpestis buvo kaip nors įrašyti pareiškimą, kad Kinija ir Amerika yra priešingos Sovietų hegemonijai Azijoje.

Iš čia išėja, kad Kinijai labai svarbu štai kas: Amerikos pasilikimas Tol. Rytuose, Vietnamo ir Korėjos reikalų sutvarkymas nepažeidžiant Amerikos interesus bei įsipareigojimų ir Amerikos remiamos stipri Europa ir stipri Japonija. Kinija nenori Amerikos pralaimėjimo ir jos pažeminimo Tol. Rytuose, jai labai nepriimtinas Amerikos susitraukimas į savo kiautą. Kinija nori su Amerika tokių santykių, kokius Amerika turi su Japonija.

Visai kiti yra Sovietų interesai. Sovietai nieko nesigailėjo Kinijos susitarinimui su Amerika sukludyti. Jie rėmė pereitą pavasario didžiąją Hanojaus oienzyvą prieš Saigoną ir kartu prieš Ameriką, jie tebesiunčia Hanojui žymią karinę pagalbą. Jie žino, kad, laimėjęs per Hanojų Vietnamą, Kinijoje pakels galvas prosovietiniai elementai.

Bet išmintingai tvarkomi Kinijos, Rusijos, JAV ir jų sąjungininkų santykiai turėtų pagaminti pakankamai traukos Sovietų ir Kinijos politikai reikiama kryptimi sudrausminti. Nors naujųjų Kinijos-Amerikos santykių svarbiausia vinis yra Sovietų atakos prieš Kiniją su laikymas, tačiau tie santykiai nėra sąmokslas prieš Sovietų Sąją. Amerikos politikos tikslas turėtų būti lygiai draugiški santykiai su Kinija ir su Rusija, paremti abipuse pagarba J. Tautų chartoje kodifikuotai viešajai teisei.

Tą tikslą geriausiai galima pasiekti Amerikai giliau konsoliduojant savo santykius su V. Europa ir Japonija. Kartais atrodo, kad norima esamus ryšius pradėti laisvinti, lyg koks gamtos įstatymas galėtų garantuoti pasauliui taikos pusiausvyrą, išlaikant Europą, Japoniją, JAV, Rusiją ir Kiniją jų orbitose. Bet politikos netvarko astronomijos įstatymai... Kinijos pavyzdys rodo, kad atominė autonomija negali patikrinti saugumo nė V. Europai nė Japonijai be Amerikos apsaugos. Rusija toje srityje yra labai toli nuėjusi, jos dabartinė politika yra per daug agresyvi, kad ją būtų galima koku nors kitu būdu sutramdyti. Bet Amerikos atominis skėtis ant Europos ir Japonijos nėra patikimas ir pakankamas be Amerikos karinių pajėgų ten buvimu. Jos ten reikalingos tam, kad naujų krizių atveju Amerikos prezidentas turėtų patikimą manevravimo galimybę ir be atominio ginklo pavartojimo apseiti. Todėl visi planai dėl Amerikos pasitraukimo iš Europos ar Japonijos yra labai pavojingos fantazijos".

(Rostow dabar yra teisės ir viešųjų reikalų profesorius Yale universitete)

DEŠIMT REIKŠMINGŲJŲ ĮVYKIŲ 1972 METŲ TARPTAUTINĖJE RAIDOJE

1972 metai padarė perversmą nusistojusioje ir nusistovėjusioje padėtyje po antrojo pasaulinio karo.

Perversmą padarė galingiausioji jėga — J. Valstybės. Jos panorą siaurinti savo vaidmenį tarptautinėje erdvėje — trauktis iš Azijos, trauktis palaipsniui net iš Europos ir telkti dėmesį į savo vidaus gyvenimą. Iniciatyvos ėmėsi prezidentas Nixonas, vietoj ligšiolinės blokų įtampas pasiūlydamas sugyvenimą ir bendradarbiavimą lygybės pagrindu. Noras išeiti garbingai iš Indokinijos karo paskubino jo istorines keliones į Pekiną ir Maskvą.

Antra didžioji jėga — Sovietų Sąjunga — priėmė bendradarbiavimą tiek, kiek jis stiprina jos ūkinį bei karinį potencialą, sulaiko eizėjimą Varšuvos bloko viduje, užgniaužia kylančias tautinių grupių aspiracijas sovietinio režimo rėmuose. Bet Sovietai neatsisakė nuo ekspansijos, ją vykdydami Indijoje, Indokinijoje, Pietų Amerikoje ir siekdami tos ekspansijos Vakarų Europoje.

Metai parodė iškilus ar kylant ir naujas jėgas, kurios netrukus bus taip pat didžiosios — Japoniją, Kiniją ir jungtinę Europą. Ateičiai jau bus ne du, bet penki didieji.

Kolektyvinis forumas — J. Tautos — stipriai nuriedėjo nabašninkės Tautų Sąjungos keliu, nieko pozityvaus nepadarydamos, virtusios Afrikos, Azijos ir komunistinio bloko valios reikėju, JV pasijuto beveik šalia J. Tautų. Tad pagrindiniai klausimai buvo sprendžiami ne šiame kolektyve, bet tarp tų didžiųjų.

Atrenkame keletą tų klausimų laiko eile, kada jie įvyko ar apie juos buvo paskelbta.

1. Sausio 25 prez. Nixonas paskelbė apie slaptais derybais su Hanoi vyriausybe Vietnamo karui baigti. Derybais įvairino gegužės 6 uostų blokada ir bombardavimai, spalio 26 bombardavimo siaurimas iki 20 paralelės ir net leidimas minas išimti, o gruodžio 16 dr. Kissingeris vėl paskelbė, kad sutarties, kuri prezidentui rodytųsi teisinga ir garbinga, neprieita. Atnaujintas ir sustiprintas bombardavimas.

2. Sausio pabaigoje aiškėjo galimybė praplėsti Europos ūkinę bendruomenę, įjungiant Airiją. Angliją ir Daniją formaliai nuo 1973 m. pradžios. Tai veda į būsimą jungtinę Europą, kuri virsta nauja didžiąja jėga.

3. Vasario 20-27 prez. Nixonas Kinijoje. Tai padidino Kinijos tarptautinį svorį. Kitos valstybės nuo tada ėmė skubintis megzti ryšius su Kinija. Komunistinė Kinija priimta į J. Tautos (pa-

šalinant nacionalinę Kiniją prieš JAV norą). Amerika iš tų santykių tikėjosi politinio balanso tarp Sovietų ir Kinijos; tikėjosi ateity sau rinkos, o šiuo metu paramos Vietnamo karui baigti.

4. Kovo pabaigoje Vakarų apibėgo žinia apie Lietuvos tikinčiųjų peticiją daugiau kaip su 17,000 parašų Brežnevui, pasiūstą per J. Tautų gen. sekretorių.

Kai JT buvo nebylės, peticiją sudramatino Lietuvoje gegužės 14 Romo Kalantos susideginimas ir gegužės 18-19 jaunimo demonstracija Kaune su reikalavimu laisvės. Rugsėjo 25 Vilniaus teismas nubaudė 8 sumtuosius demonstracijose.

Kauno įvykiai dramatiškai žmogaus ir tautų padėtį sovietiniame režime. Vakaruose tai sustiprino dėmesį rusų disidentų balsam prieš nužmoginimą, tautinių grupių balsam prieš rusifikaciją ir bedievinimą, žydų balsam prieš neleidimą emigruoti.

5. Gegužės 22-28 Nixonas Maskvoje. Buvo pasirašyta strateginių ginklų — raketų apribo-

jimo sutartis, naudinga Sovietams, nes pagal lygaus apsiginklavimo principą Amerika įsipareigojo tam tikrų ginklų gamybą sustabdyti, o Sovietai galėjo juos toliau gaminti per penkerių metų terminą. Pasitarimas Maskvoje vedė toliau į prekybos sutartį, kuri buvo pasirašyta spalio 18. Sovietai buvo suinteresuoti gauti ne tik kviečių, bet technologijos reikmenų, įrankių, kapitalo ir medžiagų ištisiam fabrikam statyti. Amerikos kompanijos buvo suinteresuotos galimu pelnu iš investuoto kapitalo ir dėl to gausiai sušneko apie eksploataciją ir gabenimą iš Sibiro natūralinių dujų, kurių Amerikoje atsargos esą sumažėjusios. Nixono politinis siekimas, kad Sovietai paveiktų Šiaurės Vietnamą karą baigti — nepasiteisino.

6. Liepos mėn. Egiptas išprašė Sovietų kariuomenę. Tai pristabdė laikinai Sovietų veržlumą į vidurinius rytus, bet nepašalino konflikto tarp Izraelio ir arabų, kuriuos Sovietai ėmė remti per Siriją.

7. Rugsėjo 5 Muenchene arabų teroristai nužudė Izraelio atlektus. Tai davė impulsą didesnei terorizmo bangai — laiškais,

lėktuvų grobimu. Terorizmą suvaržyti J. Tautos gruodžio 18 atsisakė (Afrikos, arabų ir sovietinio bloko balsais), nutardamos tirti tik terorizmo priežastis. Tai buvo naujas smūgis prestižui Amerikos, kučioje po to vieninagai prašnektas nusivylimas J. Tautom.

8. Lapkričio 7 rinkimus didžia persvara laimėjo Nixonas. Naują kadenciją, sakėsi, skirsias daugiau vidaus reikalams. Kiek jam pavyks išvesti Ameriką iš chaoso, priklausys labiausiai nuo to, ar turės galios praieiti pro visokius establishmentus ir duoti naują dvasią teismam, kurių liguistas liberalizmas yra sudaręs protekciją nusikaltimams, korupcijai, pornografijai, nihilizmui.

9. Lapkričio 19 Vokietijos rinkimai sustiprino soc. demokratų bei liberalų bloką ir įgalino Brandtą patvirtinti sutartis su Sovietais, Lenkija, rytų Vokietija. O tos sutartys veda į ūkinį bei politinį bendradarbiavimo status quo pagrindu. Tai palengvino taip pat kelią į Sovietų siūlomą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją, kuriai paruošiamieji darbai pradėti Helsinky lapkričio 22.

10. Gruodžio 19 Apollo 17 sėkmingai baigė kelionį į mėnulį ciklą, kuris buvo pradėtas 1969 liepos mėn. Šešios kelionės davė medžiagą mokslui apie mėnulį ir iškėlė Amerikos prestižą kaip pionieriaus tarpplanetinėse kelionėse.

krupų, duonos pardavimo vienam pirkėjų normų". Dažnai į krautuvę atgabentos kruopos, miltai nukreipiami tiesiog į krautuvų vedėjų ar pardavėjų tvartus, gyvuliam šerti. (Elta)

Girtavimo epidemija
Metų pradžioje buvo sukviesta Vilniaus įmonių, įstaigų, organizacijų aktyvistų konferencija. Svarstė girtavimo reikalus. Praėjusiais metais esą daugiau kaip 40 proc. visų nusikaltimų priklausė pasigerusiems. Daugiausia girtų esti penktadieniais. Geria restoranuose, parduotuvėse, "kiemuose". Vilniaus kai kuriuose technikuose bei profesinėse mokyklose direktoriai įrašo į knygas papeikimus už girtavimą — dėl to netenka stipendijų.

Tarp jaunimo esanti pažiūra, kad stikluokas yra vyriškumo ženklas. Mokiniai iš atostogų grįžta su buteliais lagaminuose.

Vadinamos "blaivyklės" neatgrasina nuo girtavimo. (Elta)

Budi naktim
"Valstiečių Laikraštis" spalio 10 įdėjo keturių vėjų, patuliojančių naktimis Gelgaudiskėje, nuotrauką. Jie budi, kad gyventojų ramybės nedrumstų triukšmadariai. Į draugovinukų (budėtojų) sąrašą įrašyti 28 vyrai. (E)

Apie duoną ir pyragus
Sovietinės okupacijos metu Lietuvos kaime išnyko ir duonkepės ir duonai kepti krosnys, tad žmonės turė maitintis krautuvėse perkama duona. Apie tos duonos kokybę vilkaviškietė A. Kentnerienė spalio 14 "Valstiečių Laikraštyje" rašo:

"Kelinti metai perku duoną ir bandeles Gutkaimio medelyno parduotuvėje. Dažnai po sudegusia pluta būna susmėgęs, puszalis minkštumas. Bandelės, ypač didesnės, esti tamsios, karčios. Šiandien dauguma kaimo gyventojų nebeteri savo trobos duonkepių krosnių, parduotuvėse perkasi duoną, pyragus ir nori, kad jie būtų skanesni." (E)

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

INFORMUOJA APIE IŠEIVIJOS LAIKRAŠČIUS

Vilniuje leidžiamas savaitinis "Sovietiskaja Litva" lapkričio 12 labai ilgu straipsniu informuoja į mūsų laisvos spaudos pastabas dėl okupanto veiklos. Esą "Chicago gatvių sankryžoje pagyvenęs žmogus, atkišęs kažkokį lapelį, prašo praeivių pasirašyti". Kas tai per vienas? klausia laikraštis. Pasirodo, kad tai Lietuvos "laisvintojas" — šį žodį rašo kabutėse.

Toliau: "Kapitalizmo ideologai, pasinaudodami buržuazinių nacionalistų patarnavimu, neriasi iš kailio, ypatingai šiuo metu, pasėti tarp SSSR tautų nepasitikėjimą, uždegti nacionalizmą, išpūsti nereikšmingus (faktus) iki fenomenų dydžio, pažeisti žmonių sąmonę". Čia sumini dr. Donato Sato apie okupuotos Lietuvos pramonę straipsnius, įdėtus "Technikos Žodžio" žurnale.

Toliau užkliūva Londone leidžiamas savaitraštis "Europos Lietuvis", kuris rašė apie nepriklausomą maisto, dažnai net miltų ar duonos, pakuose komunizmo ūkio sistemoje.

Kliūva ir "Draugo" dienraštis, raginęs siųsti į Lietuvą savo žmonėms maisto, nes ten jo trūksta. Esą "Darbininkas" įdėjo net pavyzdžius laiškus, kaip reikėtų padėkoti autoriam ar laikraščiui, kuriuose aprašomas Lietuvos gyvenimas. (Elta)

PROKURORAS APIE DUONĄ, GRŪDUS, NORMAS

Prokuroras Alfonsas Kairelis 1972 spalio 29 Vilniaus "Tiesoje" parodė, kaip iš tikrųjų su duona yra Lietuvoje. Kaltino, kad "nepasirūpino griežta nuimamo derliaus apskaita, neįvedė reikiamos tvarkos džiovyklose, sandėliuose". Prokuroras turi daug darbo, rašydamas kaltinamuosius aktus už gausias kombinacijas su grūdais ir iškepta duona. Esą: "I grūdus buvo pasikėsinta Ukmergės, Varėnos, Zarasų, Jonavos, Šakių, Silutės ir kai kurių kitų rajonų ūkiuose". Pasvalio rajone šoferis, susitaręs su kombainininku, neužrašė ir pardavė 930 kg grūdų; Švenčionių rajone inžinierius su kombainininku susitaręs 820 kg grūdų nuvežė savo giminaitei; Vilniaus rajone į vykęs nešvarus sanderis, ir dingo daugiau kaip tona grūdų; Kėdainių rajone vienas pagrobęs 140 kg grūdų, pardavęs už du butelius degtinės; Pakruojos rajone dėl suklastos dokumento dingę 2920 kg grūdų. "Blogai", rašo prokuroras, "kai žmonės iškepa prastą duoną. Tokia duona turi būti perdirbama pačiose kepyklose". Tačiau tokia duona dažniausiai nurašoma į nuostolius ir nukeliauja privatiem gyvuliam šerti.

Pasirodo, kad maisto produktų pardavimas normuojamas, nes straipsnio autorius rašo: "Pasitaikė, kad prekybininkai ėmė tiesiog nebepaisyti miltų,

Kun. Stasys Yla kalba praeitų metų Putnamo kursuose. Nuotr. Algio Norvilos

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATAI — Prieš ir paprasti. Linas patarnavimas įdeant naujas dalis. Aptarnaujami Queens ir apylinkės lietuviai. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, complete), v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 v. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS. BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, ofas vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernios kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 8-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZO siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus su darant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitai patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas. Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Eto, duodami poaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš 10 oama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Daria ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211. ST 2-4329. Papildom kainom priimame užsakymus vestuvėms, pokyliams, Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — impozantotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir k. k. — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas: siunčiant paketus į Europą. Užsikit ir įsitikinsite!

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE. Complete Auto Inspection, Minor Repairs & Adjustments. While you Wait. All Parts. Mario's Auto Inspection Service, Mayville, N.J. (609) 465-5607. "If You Really want Your Car to go, See Mario".

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.
Gėlės įvairiom progom
Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose
Fasolino Memorials CO.
66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150
— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS
Romas Kezys, Pres.
2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300
• Paskutinės informacijos apie žemiasias kainas
• Kelionės į visus pasaulio kontinentus
• Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu
Patarnaujama visose kelionių reikaluose:
LEKTUVAI VIESBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas
Specialios nuolaidos:
INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS JAUNIMUI SEMOMS

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Metus pabaigus

Zvelgiant atgalios į darbus 1972 nutekėjusiais metais, yra pagrindo pasidžiaugti.

Knygos, žurnalai, laikraščiai, šeštadieninės mokyklos, parodos, chorai, opera, ansambliai, sporto klubai, vietinės šventės, suvažiavimai, minėjimai... rodė tautinį gajumą, kultūrinį dinamizmą. Ir jo būta daug atskirose bendruomenėse. Tik dėl to, kad vietos bendruomenėse buvo parodyta tokio judrumo, galima buvo įvykdyti tos dinamikos viršūnes — antrąjį jaunimo kongresą ir ketvirtąjį tautinių šokių šventę.

Siem 1972 metams tenka priskirti ir statybas, kurios pagerina sąlygas kultūrinei veiklai — Jaunimo Centro praplėtimą Chicagoje ir Kultūros Židinio pradėtą statybą New York'e.

To viso pasiekta dėka atskirų veikėjų, kurie išjudino mases, senimo ir jaunimo mases, aukoti ir aukotis.

Prie 1972 metų nuostolių tenka priskirti spragas veikėjų gretose. Iš jų išsiskyrė savo srityse darbingi, žinomi visai išeivijai — a.a. dr. V. Ramanauskas, dr. V. Vilimas, L. Prapuolenis, prof. A. Salys. O kiek jų neteko atskirų vietovių bendruomenėms! Prie trūkumų tenka priskirti ir "lietuviško ekumenizmo" stoką — veikėjų bei institucijų nepajėgimą bendradarbiauti ar bent vieni kitus suprasti ir pagerbti.

Zvelgdami į 1972 metų Lietuvos lietuvių, regim jų kultūrinį veržlumą; siekiam naudotis žmogaus ir kūrėjo teisėmis, kurias stelbė pagriežtės okupacinės režimas.

Režimo priespauda pažadino lietuvių desperacinius žygius, nuskambėjusius per visą Vakarų pasaulį. Tų žygių viršūnės: Lietuvos tikinčiųjų raštas Brežne-

vui, siųstas per J. Tautas, pasiekęs Vakarus kovo pabaigoje; Romo Kalantos susidėginimas gegužės 14; jaunimo demonstracijos Kaune gegužės 18-19; Stonio, Zališausko susidėginimas...

Nuostaba ir pagarba kyla dėl jų drąsos ir pasiaukojimo. Lūdesys, kad tiek maža yra mūsų galioje jiems realiai padėti. Tegulėjome žadinti viešąją opinią. Čia daugiausia judrumo ir iniciatyvos parodė L.B. veikėjai, apeliuodami į spaudą, Amerikos vyskupus (kard. Krol ir kt. ganytojiniai laiškeliai), Apaštališkąjį delegatą, Kongreso narius... Alta kreipėsi į prezidentą peticija. Vliskas darė pastangų lengvinti padėti Brazinkų, kurių likimas Turkijoje 1972 metais dar neišspręstas.

Prieš didėjančias sutemas žmogaus ir pavergtų tautų laisvės nauji metai įpareigojo išsivijoje esančius glaudinti gretas ir stiprinti balsus.

Dešimtmetį pabaigus

1972 metams teko Lietuvos Fondo dešimtmečio sukaktis. Dešimtmetis parodė, kad negalimos idėjos daros galimos, kada yra drąsulių ir pasiryžėlių jas vykdyti. Milijoninis fondas rodė užuojautą, bet per dešimtmetį ji virs ta tikrove. Jau sutelkta 776,000. Jau skirta iš to kapitalo palūkanų 226,000 švietimo ir kultūros reikalams.

Dešimtmečio metais jaunimo kongresas ir šokių šventė pareikalavo aukų per 100,000, ir LF vajus buvo pristabdytas. Dabar jis vėl sustiprintas siekiant priartėti prie viso milijono.

Aukojusiem padidinti savo auką, surasti prie ligšiolinių 3113 narių dar kelis šimtus naujų (po šimtingų) būtų tas kelias, kuris įgalintų LF skirti kultūrai metams 70,000.

Dienos veidai**KAIP ATSILIEPIAMA APIE DR. HENRY KISSINGERĮ?**

Nedaug tėra žmonių, iš arčiau stebinčių Amerikos vyriausybės veiklą, kurie neutraliai arba iš viso abejingai atsilieptų apie Heiną Alfredą Kissingerį, angliškai pasivadinusį Henry Kissinger, prezidento Nixono patarėją tautinio saugumo klausimais, gaunantį 42,500 dol. metinės algos.

Eilę metų jis pažįstas korespondentais sako: "Mes korespondentai visą laiką ieškom asmens klaidų, o ne dorybių, nes tai lengviau patenka spaudoje. Bet kokias klaidas galima pastebėti Kissingerį? Jis dirba kaip arklys, dedasi pasišventusiu patriotu, yra lojalus prezidentui, rūpinasi savo vaikais ir tėvais. Jis pirmas pakėlė tostą raudonojoji Kinijoje ir gal kitur, apie ką mažai žmonių nežino. Jis gana protingas, ir jame nestoka humoro. Ko gi kito norėti iš mūsų valstybės tarnautojų?"

Viena iš Hollywoodo garseinių, kurias Kissingeris savo laisvą laiką labai mėgsta lankyti, jį pavaizduoja taip: "Jis yra 5.9-10 pėdų aukščio, nešioja didelių raginų akinius, turi trumpus garbiniuosius plaukus, sveria, tur būt, apie 170 svarų. Kiekvienai mergaitei pirmiausia susidaro įspūdis, kad jis, greičiausia, yra pinigingas skanėstų

krautuvės savininkas. Bet kai pradeda pasikalbėti, jis įsitiesiog sužavi, pavergia savo kalbos grakštumu. Jokia meigaitė negali norėti geresnio partnerio praleisti laiku..."

Generolas Alexander M. Haig Jr., Kissingerio pavaduotojas, apie savo viršininką kalba susižavėjęs jo išmaningumu — bei darbštumu. Čia jis primena, kaip Kissingeris neužmiršo pakviesti generolo žmonos ir iškilmes, kada prezidentas generolui suteikė paaugstinimą. Tarsi jį pateisindamas, generolas užsimena, kad Kissingeris, tiesa, pusę savo štabo žmonių atleido, bet tai, girdi, atliko visai apdairiai, padarydamas žmonių atranką.

Tačiau vienas buvusių Kissingerio įstaigos bendradarbių susilaiko nuo liaupsinimų. Jis Kissingerį pabrėžtinai sukarikatūrina ir lygina su pagarsėjusiu Strangelove. Vadina jį egoistu, gudriu, apdairiu, garbėtroška, siekiančiu viešos reklamos. "Mano knygoje, sako, jis pažymėtas kaip įtarus, bailus savanaudis, apsisitęs tokiais žmonėmis, kurie nedrįsta pareikšti savo nuomonės. Aš geriau kasiu griovius, negu dirbsiu su juo!"

1972 metais Lietuvos Fondas galės paskirstyti daugiau pelno, negu bet kuriais ankstesniais metais. Fondo vadovybė numato, kad suma gali būti didesnė negu 50,000 dol. Tiksliai bus žinoma tik metų pabaigoje, bet jau dabar LF taryba leido skirstyti 50,000 dol.

Pelną skirsto šešių asmenų komisija, kurios tris narius kviečia Lietuvos Fondo taryba ir tris skiria JAV Lietuvių Bendruomenė. Šių metų komisiją sudaro pirm. dr. Antanas Razma, sekr. Jonas Račkauskas ir nariai dr. Gediminas Balukas, Česlovas Grincevičius, Vytautas Kamantas ir Stasys Rudys.

Pelną skirstymo komisija svarsto LF narių siūlymus bei kitus gautuosius prašymus ir paskirstymą rekomendacijas pateikia LF tarybai.

Iki šiol komisija gavo 54 prašymus 146,000 dol. sumai. Ji turėjo keturis ilgus posėdžius (gegužės, birželio, rugsėjo ir spalio mėnesiais), surinko reikalingas informacijas, vedė didelį susirašinėjimą su prašymų siūlytojais, atsiklausė įvairių ekspertų nuomonių (ypač kur buvo liečiami specialūs mokslo klausimai) ir apsvaistė beveik visus gautus prašymus.

Komisija jau paskyrė 45,000 dol. sumą. Tai dalinė šių metų suma. Paskirstymą pagal LF įstatus patikrino ir patvirtino LF taryba. Komisija svarsto likusius prašymus. Papildomai bus paskirta daugiau pinigų metų pabaigoje, kada galutinai paaiškės skirstomos sumos dydis (lapkričio pradžioje LF vadovybė jau turėjo apie 57,000 dol. pelną).

Čia pateikiamas iki šiol šiais metais paskirtų sumų sąrašas.

Lietuvių Rašytojų Draugijos premijai — 1,000 dol.

Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje — 1,000 dol.

Lietuvių tautinių šokių grupei Grandinėlei Clevelande — 2,000 dol.

Lietuvių Fondo suvažiavimo dalyviai klausosi valdybos ir tarybos pranešimų apie LF veiklą. Nuotr. A. Gulbinsko

I Kissingerio veiklą, aišku, nėra žiūrima neutraliai. Bendrai imant, vieni juo žavisi, kiti jo nekenčia. Tai visai suprantama tokio svorio žmonių atveju.

Tie, kurie Henriu žavisi, žino, kad jis prisipažįsta prie savo klaidų. Taip, pavyzdžiui, buvo su jo pirmąja knyga, kur aptariamas atominių ginklų vartojimas ir užsienio politika. Ten jis buvo padaręs prielaidą dėl dalinio atominių ginklų panaudojimo politikos. Vėliau dėl to jis pasisakė, kad klydo. Kiti vėl pastebi, kad jis gali dirbti nuo 12 iki 20 valandų per parą ir atsiliepti į kiekvieną prezidento telefono signalą. Pastebimas ir jo rūpinimasis abiem savo vaikais ir senais tėvais. Jis didžiai vertinamas profesionaliai, nes savo idėjos siekia nepaprastai užsispyręs ir neatlaidžiai.

Iš kitos pusės žvelgiant, pasakytina, kad valstybės departamentas Kissingerio nemėgsta, kaip dažnai perviršijantis savo prerogatyvas bei Vietnamo vagnų pragmatinį pajėgumą. I jį žiūrima kaip į Vokietijos žydą pabėgėlį, gudriai panaudojantį Harvardo profesorių pašaipumą, nepelnytai įsibraunant į aukštuomenę.

Žmogus, turįs nepaprastą įtakos, veik kasdien susitinkąs su valstybės prezidentu, kitiems sukelia tam tikrą baimę ir pavydą, ypač administracijos žmonių tarpe.

LIETUVIŲ FONDAS**IR VĖL****SKIRSTO PELNĄ**

Dr. Prano Skardžiaus lietuvių kalbos rašybos vadovo ruošimui — 1,000 dol.

Prel. Pranciškaus M. Juro archyviniam centrui Alkai — 500 dol.

Vaikų žurnalui Eglutei — 1,000 dol.

Istorijos mokslo sekcijos Romoj ruošiamos ir leidžiamos Fontes Historiae Lituaniae serijos vienam tomui — 1,000 dol.

Ciurlionio galerijos direktijos ruošiamos Vasario 16 proga meno parodos premijai — 1,000 dol.

Pasaulio Lietuvių Archyvu — 4,000 dol.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungai — 500 dol.

Ateitininkų Federacijai (moksleiviams ir studentams ateitininkams) — 500 dol.

Lietuvių Skautų Sąjungai — 500 dol.

Encyclopedia Lituanica — 2,000 dol.

Lituanistikos stipendija Chicagos universitete (Romui Kinai) — 2,000 dol.

Baltų lingvistikos stipendija Chicagos universitete (Eglei Juodvalkytei) — 1,375 dol.

Pedagoginio Lituanistikos Instituto asistentų stipendijoms (dvi stipendijos) — 1,000 dol.

JAV LB Švietimo Tarybai — 20,625 dol., kurie bus naudojami:

a. mokykloms remti (mokyklom išimtinai atvejais padėti, bibliotekom steigti, vaizdinėms priemonėms įsigyti — 4,000 dol., b. priešmokykliniam auklė-

Mieliems LIETUVIŲ FONDO šeimos nariams nuotaikingų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų 1973 metų linki

Lietuvių Fondo Taryba ir Valdyba

jimui remti (vaikų darželių paramai, mokslo priemonėms įsigyti) — 1,000 dol., c. mokslo priemonėms rengti (V-jos skyriaus naujam vadovėliui, VI-jos sk. vadovėlio naujam leidimui, dainavimo vadovėliui, katalikų tikybų vadovėliui, III-jos sk. pratiimų leidimui, Lietuvos istorijos naujam vadovėliui, jaunimo skaitiniam parengti) — 4,900 dol., d. mokslo priemonėms leisti (Lietuvos žemėlapiui ir lietuvių kalbos aiškinamajam žodynui) — 3,000 dol., e. mokyklinėi spaudai (Tėvynės Žvaigždutei, Švietimo Gairėms, Chicagos aukštesniosios mokyklos metraščiui, mokytojų studijų savaitėi) — 2,700 dol., f. universitetam (Chicagos universitetui ir Illinois valstybiniam universitetui Chicago Circle) — 5,625 dol.

Prof. Zenono Ivinskio bibliotekos ir archyvų pirkimui — 2,500 dol.

Tautinių šokių grupei Grandžiai (ruošiamam lietuviškų vestuvių pastatymui) — 500 dol.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai (kitų kraštų švietimo ir kultūros reikalams) — 1,000 dol.

Per praėjusius 9 metus (1962-1971) Lietuvos Fondas davė lietuvių švietimui ir kultūrai paramą 172,000 dol. (1962 — 1,200 dol., 1963 — 3,000, 1964 — 5,500, 1965 — 10,000, 1967 — 20,000, 1968 — 28,000, 1969 — 33,300, 1970 — 31,000 ir 1971 — 40,000 dol.).

Pridėjus dalinę šių metų sumą — 45,000 dol., Lietuvos Fondo duota suma yra 217,000 dol. Už tuos pinigus didžiausia padėka priklauso tiems 3,113 LF nariams, kurie sudėjo pagrindinį LF kapitalą, dabar nešančią pelną.

Kitas pelno paskirstymo komisijos posėdis vyks lapkričio pabaigoje. Įvairūs prašymai bei siūlymai laukiami iš visų lietuvių. Juos siųsti Lietuvos Fondo įstaigai (2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629) arba LF pelno skirstymo komisijos pirm. dr. A. Razmai (1100 Buell Ave., Joliet, Ill. 60435).

J. M.

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAS

Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo Komitetas sveikina visus lietuvius Kalėdų Švenčių proga. Naujieji 1973 metai teatneša visiem gražiausių vilčių išsipildymą, ramybę ir asmeninį laimę.

Palydėdami į praeitį 1972 metus, prisimename mums žinomų ir nežinomų Lietuvos sūnų ir dukrų kančių, kalėjimų, kraujo bei gyvybės aukas kovoję dėl savo tėvynės Lietuvos ateities. Jų dažni šauksmai "laisvės Lietuvai" buvo išgirsti visame pasaulyje.

Naujųjų metų angoje linkime jums, broliai ir sesės pavergtoje tėvynėje, ištvermės ir taikos bei ramybės vilčių išsipildymo.

Toli už tėvynės esantiems lietuviams Kalėdų Švenčių proga linkime jungtis dvasioje su pavergtąja tauta, semtis stiprybės iš jos vaikų heroiskų žygių ir kartu su Vyriausiu Lietuvos Išlaivinimo Komitetu telktis į darbus Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atstatyti.

Svetimųjų įtakų ir bendro dvasinio pasimetimo grasamo mūsų jaunąją kartą kviečiame semtis meilės Lietuvai iš Lietuvos jaunimo žygių ir savo būti įpraminėti jungiantis į Lietuvos likminės laisvės kovos talką.

Tvirtas tikėjimas laimėjimu ir bendros visų pastangos tejungia visus lietuvius pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje išblaškytus, o Taikos Kūdikėlis telaimina šventus mūsų tautos laisvės siekimus.

Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo Komitetas

valandas su garsesnėmis moterimis kaip Jill St. John, Hope Lange, Marlo Thomas, Samantha Eggar ir kt. Labiausiai mėgsta Nancy Maginess, N. Rockefellerio įstaigos Washingtono tarnautoja, kurią jis pažįsta nuo 1968, prezidentinės nominacijos laikų.

Sulietuvino dr. P. Mačiulis

KALĖDŲ ŠVENTĖS IR JŲ ĮVAIROVĖS

BF. VENUTAS
R. MANAUSKAS, OFM

(Tęsinys iš praeito nr.)

Kalėdų švenčių papročiai

Švęsdama Kalėdų šventes, Bažnyčia yra sujungta su daugybe įvairių tautų papročių, kurių yra tūkstantmečių senumo. Amžių tėkmėje švenčių puošnumą bei kilnumą praturtino naujos bažnytinės apeigos, kalėdinės giesmės, Betliejaus prakartėlės, eglutės, dovanos, sveikinimai, svečiavimai. Tikintieji išreiškia Kalėdų dvasią savo gyvenime ir namuose. Kai kurie papročiai, pvz., vartoti šviesas ir papuošalus — išreiškia visų bendrą tradicinį džiaugsmą. Didžioji papročių dalis buvo įkvėpta viduramžių, atsižvelgiant į Bibliją ir liturgiją.

Kalėdinės žvakės

Amerikoj kalėdinė žvakė, uždegta lange, yra sena tradicija. Žvakė krikščioniui simbolizuoja Kristų, pasaulio šviesą.

Senovės romėnų pasauly žvakės reikšdavo pagarbą šviesai ir šventišką nuotaiką.

Uždegdavo žvaks ir padėdavo lange tikintieji Airijoje, persekiojimo metu 16 amž., kaip ženklą, kad tuose namuose Kalėdų metu kunigas aukoja mišias. Tą paprotį jie atnešė į Ameriką 19 amž.

Airiai turi paprotį Kūčių vakarą lange uždegti Kalėdų žvaks juozapo ir Marijos garbui, idant primintų juos, neradusius užėjus Betliejui.

Norvegai ištisas naktis lange palieka degančią žvakę ženklui, kad kiekvienas pakeleivis miegai yra laukiamas. Vienas iš šeimos narių budi visą Kūčių naktį, saugodamas žvakę.

Mes, lietuviai turim gražių kalėdinių papročių. Mūsų gimtosios šalies pirkioj kadaise ant Kūčių stalo motina uždegdavo vaškinę žvakę. Tuomet viešpataudavo šventa tyla.

Žvakės languose visuomet primindavo gailestingumo bei meilės darbus. Ilgainiui šis paprotys pradėjo blėsti. Vietoj žvakių pradėtos naudoti elektrinės lemputės.

Gatvių ir kelių apšvietimas per Adventą ir Kalėdas Amerikoj buvo pradėtas po pirmojo pasaulinio karo. Nuo to laiko daugelis kraštų pradėjo puošti bažnyčias, vienuolynus, mokyklas ir net parduotuvių langus įvairiaspalvėmis elektrų šviesomis. Įrengiamos net gražiai apšviestos Betliejaus prakartėlės.

Eglutės

Kalėdų eglė, kuri simbolizuoja amžiną ugnį, Amerikoj prigijo tik 19 amž. vidury. Ji buvo vokiečių imigrantų dovana. Amerikiečiai ją padarė centrine Kalėdų švenčių pramoga.

Kalėdų eglutė turi ilgą savo kelią. Kiekvienoj tautoj ji yra apipinta gražiomis legendomis. Jos istorija siekia net viduramžius. Vokietijoje per Adventą viešose vietose, paprastai arti prie bažnyčios, surengdavo vaidinimą apie rojų. Tai pa-vaizdavo Adomo ir Ievos sutvėrimą, jų nupuolimą ir iš rojaus išvartymą. Advento metų vaidinimas buvo populiarus, kadangi jis tiesiog vedė į Kūdikielio Jėzaus gimimą Betliejui.

Rojaus sodo vaidinime vaizduodavo eglę su prikabintais obuoliais ir truputį papuošdavo ją blizgučiais. Vokietijoje žalias eglutės per Kalėdas nešti į namus pradėjo šv. Bonifacijaus laikais (754).

Eglutė Baltuosiuos Rūmuos

1856 JAV prezidentas Franklin Pierce pirmas įvedė eglutę Baltuosiuos Rūmuos ir ją išpuošė sekmadieninės mokyklos vaikų būreliui. Šis paprotys tęsiasi ligi šiol. Paminėtina, kad 1923 prezidentas Coolidge tarp Baltųjų Rūmų ir Washingtono paminklo įrengė tautinę Kalėdų eglutę. Šiomet jau 49-tą kartą gruodžio 16 vakarą prezidentas Nixonas užžiebė šviesią švenčių eglutę, simbolizuojančią tautos tikėjimą ir ramybės ir geros valios žinią.

Eglutė JAV viešoj vietoj pirmą kartą buvo pastatyta Bostono mieste 1912.

Eglė Rockefellerio Centre

Jau eilė metų Rockefellerio Centre New Yorke yra pastatoma kalėdinė eglė. Šiomet ten įrengė 65 pėdų Norvegijos pilkają eglę, kuri augo netoliese Old Bridge, N. J. Į New Yorką ji buvo atgabenta tuoj po Padėkos dienos. Du tūziniai elektrotechnikų darbavosi ilgiau kaip dvi savaites, kol išvedžiojo eglę elektros laidus su raudonomis, žaliomis, mėlynomis, kristalinėmis ir gintarinėmis šviesomis. Gruodžio 7, per šviesią užžiebimo ceremoniją, eglė buvo vainikuota keturių pėdų žvaigžde.

Lietuviška eglutė New Yorke — Hallmark Gallery

Garsi atvirukų leidykla Hallmark Gallery, 720 Fifth Ave., New Yorko mieste, kasmet Kalėdų švenčių proga surengia įvairias parodas. Šiomet parodos salė skirta lietuviams. Yra pastatytas Šiluvos Marijos altorius, visai panašus, kaip Elizabeth, N. J., lietuvių bažnyčioj. Šalia altoriaus yra lietuviškais šiaudinukais papuoštos eglutės. Visa įrengė Lietuvos vyčių Brooklyno kuopa; koordinatorė buvo ir daugiausia iniciatyvos parodė Elena Kulber.

Kalėdinės popiežių kalbos

Dabartinės kalėdinės popiežių kalbos turi tradiciją, prasidėjusią pirmaisiais krikščionybės amžiais. Tada Romos dvasiškai per Kalėdas rinkdavosi

pasveikinti popiežiaus. Gi popiežius keliais būdais žodžiais pakalbėdavo apie šventės reikšmę.

Kalėdinės popiežių kalbos dabartinė forma prasidėjo su pop. Benediktu XV (1914-21). Jo 1914 kalba taikos reikalu buvo skirta ne vien kardinolams, bet visam pasauliui.

Pop. Benedikto XV įvesta kalbų forma naudojosi ir įpėdinis Pijus XI (1921-1939). Viena garsiausių jo kalbų buvo 1937, protestuojant dėl dvasiškųjų persekiojimo Vokietijoje Hitlerio laikais. Pop. Pijus XII (1939-58) buvo pirmasis popiežius, savo kalėdinę kalbą perdavęs per Vatikano radiją.

Pop. Jonas XXIII (1958-63) toliau tęsė tradiciją. 1962 gruodžio 22 jis kalbėjo televizijoje pirmą kartą apie taiką, krikščionių vienybę ir apie Vatikano II susirinkimo darbus.

Dabartinis popiežius Paulius VI (1963) yra vadinamas taikos popiežium, kadangi jo kalėdinės kalbos grindžiamos pasaulio taika ir ramybe.

Kalėdiniai sveikinimai

Siuntinėti kalėdinius sveikinimus pradėta Anglijoje apie 19 amž. vidurį. Amerikoj kalėdinių atvirukų spausdinimas ir parduvinėjimas buvo įvestas litografo-spaustuvininko Louis Prang 1875 Bostono mieste.

Kalėdiniai ženklukai

Einer Holboll, danų paštininkas, 1903 Kopenhagos miesto pašte skirstė krūvas švenčių sveikinimų laiškų. Jam staiga svystelėjo mintis apie "kalėdinius ženklus", kuriuos galima būtų parduoti ir surinktus pinigais skirti džiūva sergantiems vaikams. Jis savo planą papsakojė kitiem. Idėja pasiekė pašto administraciją. Danijos karalius Kristijonas tą mintį parėmė. Jau kitais metais (1904) pasirodė pirmieji "Kalėdų ženklukai" su karalienės Luizos atvaizdu. Per 4 milijonus jų buvo išparduoti. Surinkta 41,000 dol. Didelis pasisekimas. Tais pačiais metais už surinktus "kalėdinių ženklukų" pinigus galėjo būti atidaryta sanatorija.

Tas kilnus jauno paštininko planas nesustojo. Iš Danijos jis tuoj skrido į Švediją ir Norvegiją. Į Ameriką šią idėją atnešė danas Jacob Riis 1907. Šiandien daugiau kaip 60 kraštų vartoja šiuos "kalėdinius ženklus", kurių pajamos neša sveikatą ir viltį milijonams džiūva sergančių vaikų.

Šiais laikais įvairios vienuolių institucijos, labdaros brolijos, tautinės bei jaunimo organizacijos panašiais tikslais spausdina panašius, proginus, jubiliejinus ženklus ir tokiu būdu uoliai puoselėja vėjus savo idėjom.

Kalėdos pašto ženkluose

Po II-o pasaulinio karo kiekvienais metais vis daugiau ir

daugiau valstybių stengiasi išleisti puošnius kalėdinius pašto ženklus. Vengrija juos išleido 1943, Vatikanas — 1956. Neatsiliko ir Amerika (1965).

Kai kurios valstybės (Amerika 1962) yra išleidusios kalėdinius pašto ženklus nereliginio pobūdžio, bet vis dėlto ten yra užrašyta Kalėdos ir metai.

1967 protestantų vadinama "Amerikiečių sąjunga už bažnyčios ir valstybės atskyrimą" pašto administracijai išskėlė bylą dėl 1967 religinio Kalėdų pašto ženklo, kuris vaizduoja Mariją su Kūdikieliu ir esąs katalikiškas. N. Y. Post, informuodamas apie bylą, rašė: teisėjas A. Holzoff, žydas, atsidūręs tarp protestantų kaltintojų ir kataliko pašto valdytojo O'Brien, bylą sprendė katalikų naudai.

1968 lapkričio mėn. "Amerikos žydų kongresas" protestavo dėl Kalėdų pašto ženklo, vaizduojančio XV amž. flamų menininko Jan van Euck "Apieškimą".

Kalėdinės giesmės

Šv. Pranciškus Asyziečiui priskiriami kalėdinių giesmių kilimo nuopelnai.

Giesmių giedojimas buvo viešai atnaujintas prasidėjus XX amž., Bostono mieste, kur daugelį metų Kalėdų šventimas įstatymu buvo draudžiamas. Kalėdų giesmės iš Europos atkeliavo su ateiviais: "Tyli naktis" — iš Austrijos, kitos — iš Anglijos, Prancūzijos, Italijos. Dar kitos giesmės yra lietuvių, lenkų, vengrų, ukrainiečių, skandinavų.

Pirmosios Kalėdos naujam pasauliui

Per Kalėdas 1492 Kristupas Kolumbas ir jo laivo įgula buvo pirmieji eutopiečiai Amerikoje. Tai įvyko šiauriniame San Domingo salos krante Kūčių vakarą 11 val. Kolumbo laivas Santa Maria įplaukė į visai ramią jūrą... ir čia netikėtai užplaukė ant seklumos... Ankstų rytą indėnų vadas, sužinojęs apie laivo nelaimę, tuoj pasiuntė pagalbon laivelius ir jūrininkus išgelbėjo. Kalėdų šventės garbei naująją salą pavadino La Navidad — Kalėdos.

Pasauly yra žinoma 12 geografinių pavadinimų Kalėdų vardu. Vienos Kalėdų salos yra Indijos vandenyne ir priklauso Australijai, kitos — Ramiajame vandenyne, administruojamos anglų.

Kalėdos Amerikoj

Kalėdos Amerikoj turi savo

istoriją. Ją sudaro generacijos tautų, atvykusių iš užjūrio kraštų, iš visokiųjų laikotarpių ir įvairiausių kultūrų. Daugelis senų amerikiečių prisimena Kalėdas ir ilgisi tų laikų, kai be didelio skubėjimo ir be didelių išlaidų ramiai galėjo pasiruoti šventėm, patys pasigamindami žaislus, kepdami pyragus... O tos kalėdinės giesmės yra giedamos beveik visomis kalbomis tų tautų, kurios sudaro Ameriką.

Dovanos

Dovanų dalinimas buvo senovės romėnų Naujųjų Metų paprotys. Jis pamažu perėjo į Kalėdų šventes. Beveik visuose Europos kraštuose Kūdikielis Kristus yra tradicinis dovanų nešėjas. 364 dienas per metus praleidžiam gavimui; Kalėdas gi praleidžiam davimui.

Kalėdinė apsipirkimo "teologija"

Kalėdos, ir vėl tos pačios bėdos! Žmonės tik skuba, tik žingsniuoja po krautuves, susirūpinę, kam ką pirkti, nes Kalėdos per metus būna tik viena kartą!

Antra vertus, daugelis žmonių su džiaugsmu perka kalėdines dovanėles. Jie džiaugiasi išpuostomis gatvėmis bei krautuvėmis, klausosi šventiškių muzikos melodijų, pergyvena draugiškas nuotakas ir turi savyje kalėdinį džiaugsmą.

Jei galėtume kalbėti apie kalėdinę pirkimo "teologiją", tai ji tikrai yra Kalėdų šventės nuotakoj. Jei Kalėdų dvasia yra Kristaus gimimas, tai mūsų dovanų pirkimas ir jų dalinimas kitiem yra kilnus jo meilės išreikšimas.

Dovanos jau atidarytos. Giminės, draugai bei pažįstami jau išėjo. Kalėdinės giesmės jau sugiedotos... Rodos, jau laikas užrakinti duris ir atsiboti nuo viso skubotumo, nuo pasaulio triukšmo... Nuo to paties pasaulio, per kurį mes vakarėjome pirkdami dovanas ir su šypsniu sutikuosius sveikinom.

Tačiau dabar viskas praėjo. Dabar laikas visa tai vadinti tikra to žodžio prasme — Kalėdos ir jų įvairovės.

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAS

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1973 Metų proga nuoširdžiai sveikinu visus geros valios lietuvius.

Su giliu pasigėrėjimu prisimenu visų JAV lietuvių, veiknių bei organizacijų ar pavienių asmenų ryžtingus žygius bei veiklą Lietuvos labui 1972 metais. Tai liudija gražų prisirimą bei kilnią ištikimybę ir meilę Lietuvai. Ypačiai mums prisimintini besibaigiantieji metai mūsų tautiečių Tėvynėje žygiams ginti tikėjimą, sąžinės laisvę bei pagrindines žmogaus teises, Romo Kalantos ir kitų gyvybės auka. Besibaigiantieji metai prisimintini taip pat kaip Jaunimo Metai, kada įvyko II-ji lietuvių tautinių šokių šventė, kurioje atsilankė JAV prezidento žmona Patricia Nixon. Tie keli

1972 metų įvykiai patvirtina neuilstamą lietuvių ryžtą veikloje Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę atgauti bei kenčiančių Tėvynėje tautiečių likimą pagerinti.

Giliai ir nuoširdžiai dėkoju visiems už kilnias aukas ir veiklą Lietuvai.

Taip pat nuoširdžiai dėkoju visiems už man pareikštus sveikinimus bei linkėjimus Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1973 Metų proga. Iš savo pusės — nuoširdžiai linkiu visiems malonių Kalėdų švenčių ir laimingų, sėkmingų Naujųjų 1973 Metų. Visagaliai palaima telydi visus gerąsias lietuvių jų asmeniniame gyvenime bei veikloje Lietuvos labui.

J. Kajeckas,
Lietuvos Atstovas

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

New Yorke, atžymint tos organizacijos 50 metų sukaktį.

Baltijos diplomatinė atstovų pasitarimas įvyko rugsėjo 29 New Yorke. Pasiukeista informacijomis ir aptarta eina-mieji reikalai, liečią Baltijos valstybes ir tautas. Tame pasitarime taip pat dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis ir Estijos konsulas Ak-sel Linkhorst.

Lietuvos atstovas J. Kajeckas su žmona Washingtono dalyvavo visoje eilėje priėmimų: liepos 28 Singapūro ambasadoriaus priėmimo, rugpjūčio 6 Bolivijos ambasadoriaus priėmimo, rugpjūčio 10 Nacionalinės Kinijos surengtame priėmime Kinijos respublikos 61 metų sukakties proga, spalio 23 koncerte ir bankete, kuris buvo surengtas diplomatinė misijai šefų ir jų žmonių garbei. Koncertas buvo John F. Kennedy Centre, banketas — Washington Hilton viešbutyje. Vienas pats rugsėjo 28 dalyvavo Council on Foreign Relations, Inc. rengtame bankete

Lietuvių Fondo valdyba gavo iš JAV LB tarybos prezidento ir JAV LB centro valdybos pranešimus, kad visos LB apygardų bei apylinkių valdybos yra paragintos aktyviai įsijungti į Lietuvių Fondo vėlavus darbus. Už tai LF valdyba yra didžiai dėkinga JAV LB tarybos prezidiumui ir LB centro valdybai.

SVEIKINIMAI

visiems mūsų gausiems klientams, kurie siunčia per mūsų firmą

DOVANŲ SIUNTINIUS

savo giminėms Lietuvoje ir USSR ateinančioms ŠVENTĖMS IR NAUJIEMS METAMS ir linkime jiems sveikatos, laimės ir pasisekimo.

GLOBE PARCEL SERVICE INC.

723 Walnut Street

Philadelphia, Pa. 19106. Tel.(215) 925-3455

Sveikina visus Naujųjų Metų proga

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1533
460 West Broadway, South Boston, Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD,
President

Šio banko trustees taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai.

TURTAS (ASSETS) virš \$213,000,000

Current dividend:

- 5 1/4% on all regular savings accounts compounded daily
- 5 1/2% on Special 90 Day Notice accounts
- 5 1/4% Term Deposits for one year
- 6% Term Deposits for two years

PO CHICAGOS DANGUM

Organizacijos ir asmenys, nori Darbininkui duoti žinių iš Chicago ir apylinkių, gali kreiptis į mane laiškais ar telefonu: 2646 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, tel. PR 8-5374.

Panevėžiečių klube vyksta gyvas judėjimas. Norima su-
telkti iki tūkstančio dolerių Lie-
tuvų Fondui. Tuo tikslu ren-
giami įvairūs pobūviai. Gruo-
džio 10 klubo susirinkime bu-
vo prisiminta kun. J. Lindės-
Dobilo 100 metų gimimo sukak-
tis. Apie jį kalbėjo mokytojas J. Ma-
silionis. Klubas jau veikia ilgus
metus. Yra išleides puikią kny-
gą — "Panevėžys".

Kultūros Taryba leis "Lietu-
vių spaudos metraštį". Darbą
vykdys Lituanistikos Institutas,
vadovaujant kun. P. Diliui ir
R. Kinkai. Numatoma išleisti
Pr. Naujokaičio lietuvių lite-
ratūros istorijos pirmąjį tomą,
prof. J. Raukčio botanikos
zodį. Nuo sausio 1 LB Kul-
tūros Fondas vadinsis Kultū-
ros Taryba. Iki šiol KF dir-
bo rašytojas A. Kairys, Grebliū-
nienė, Remienė, J. Šlaugas, A.
Kareiva ir V. Jasinevičius. KT
priklausys ir Pasaulio Lietuvių
Archyvas Chicago, kuris dabar
bus perkeltas į naujas Jaunimo
centro patalpas. Apie tai prane-
ša J. Šlaugas.

Dvi naujos lietuviškos dainų
plokštelės išėjo į žmones. Viena,
"Pranašas didis", išleista J.
Karvelio. Joj įgiedotos Tėviškos
parapijos choro penkios gies-
mės ir VI. Jakubėno kantata.
Kita plokštelė buvo pristatyta
visuomenei gruodžio 10 Vyčių
salėje. Tai vyčių choro "Vai, lė-
kite dainos", su solistais A. Bra-
ziū ir A. Simonaityte. Apie šią
naują plokštelę Lietuvių Radijo
Forumo programoj gruodžio 9
įvyko pasikalbėjimas su A. Bra-
ziū, F. Strolia ir St. Rogers.
Plokštelės krikštavėliai buvo
inz. A. Rudis ir Balfo centro
valdybos pirm. M. Rudienė.

Baisi lėktuvo nelaimė, gruod-
žio 8 įvyko už kelių blokų
nuo manęs, tuoj už Marquette

Emilija Pakštaitė ir Balys
Pakštas, dalyvavę kalėdinės
eglutės programoje Balzako
muziejuje. Grojo kanklių
grupė, kuriai vadovauja E.
Pakštaitė. Ragelį pritarė B.
Pakštas. Nuotr. Kasakaitis

Parko, šalia žurn. Vyt. Kasniūno
gyvenamosios vietos. Nelaimė
žuvo 44 žmonės, 15 netikėtų
būdu liko gyvi ir, sunkiai su-
žeisti, gydomi Šv. Kryžiaus li-
goninėje. Keli namai suversti,
daug nuostolių.

Lietuviškos spaudos kelias
nėra lengvas. Daugelis organi-
zacijų nori, kad laikraščiai apie
jas rašytų, bet, užsidirbusios
tūkstančius, neskiria spaudai nė
cento net švenčių proga. Čia
gražų pavyzdį rodo Marquette
Parko namų savininkai; jie per
metus surengia vieną vakarą ir
išskirsto penką spaudai, radijo
valandėlęm, lietuviškai televizi-
jai. Viena įstaiga, turėjusi pelno
75 tūkstančius, spaudai teskyrė
vos 15 dol. Sausio pirmoji sa-
vaitė yra spaudos savaitė. Už-
sisakykim savo spaudą, ją pa-
remkim!

Chicago pensininkai jau gali
papiginti važiuoti miesto auto-
busais. Tereikia parodyti pensio-
ninko medicinos kortelę. Vėliau
manoma įvesti liudijimus.

Chicago teisininkų sąjunga
siūlo uždrausti laikyti ginklus

visiems, išskyrus policiją, valsty-
bės tarnautojus, specialios tarny-
bos agentus, sargus, karius,
šaudymo klubus. Tai būtų ne-
tikslu. Turėtų gauti leidimą ir
visi prekybininkai, institucijų
žmonės, lojalūs piliečiai.

Steigiamas naujas miestas
Kane apskrityje, už kokių 35 my-
lių nuo Chicago. Jame tilps
virš 100 tūkstančių žmonių. Jo
steigimas truks 20 metų, bet
gyventi jau bus pradėta 1975
metais.

Gage Parke aukštesniosios
mokyklos problema po įvykių
krūvinų riaušių tarp baltųjų ir
juodųjų sprendžiama labai lėtai.
Išsikisio burmistras Daley, kun.
Lawlor ir kiti.

Dainavos ansamblis gruodžio
10 pastatė komp. Br. Budriū-
no "Sidabrinę dieną"; libretas
A. Kairio. Marijos aukštesniosios
mokyklos salė buvo pilna.
Solistai — Dalia Kučėnienė,
R. Mastienė, Marg. Momkienė,
J. Šalnienė, A. Grigas, Vyt. Ra-
dis, J. Saurimas, Chormeisteriai
— A. Gečas ir A. Simonaitytė.
Vadovas — P. Armonas. Daug
dirbo Paštukas, Smilga, Slavins-
kas, Vindašius ir kiti.

Balys Brazdžionis

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Alfonso suaugusių klubi-
bas savo kalėdinę programą su-
rėngė gruodžio 16 Šv. Alfonso
parapijos salėje. Buvo ir Kalėdų
senelis su dovanomis.

Kalėdinė mokyklos programa
buvo gruodžio 17 mokyklos sa-
lėje. Jau prieš trečią valandą
buvo pilna žmonių. Vaikai pa-
giedojo, padainavo ir pašoko.
Parapijos kunigai išdalijo vai-
kams dovanas.

Sodalietės švenčių proga ap-
lankė lietuvių senelius, esan-
čius prieglaudose, ir juos apdo-
vanojo. Tokiu būdu palinksmi-
no senelius, kurių niekas neap-
lanko.

Legionierių lietuvių posto
154 kalėdinė programa buvo
gruodžio 17, šeštadienį, 2 v.
popiet Lietuvių svetainės kam-
bariuose. Buvo visokių valgių,
vaikams buvo žaidimų. Kalė-
dų senelis visus apdovanojo.

Lietuvių sportininkų klubas
ruošia N. Metų sutikimą gruod-
žio 31 d. 9 v. Lietuvių
svetainėje. Bus valgių ir gė-
rimų. Sportininkai kviečia visus
sutikti N. Metus lietuvių tarpe.

Ona Garpštienė, pirmos kar-
tos lietuvių, mirė savo namuose
Curtis Bay rajone. Kai buvo
jaunesnė ir leido sveikata, daly-
vavo įvairiuose lietuviškuose
parengimuose. Gedulingos mi-
šios aukotos už jos sielą Šv.
Atanazo bažnyčioje gruodžio
13. Palaidota Šv. Kryžiaus ka-
pinėse. Nuliūdime liko dukra
Kotryna ir sūnūs Jonas ir Juo-
zas ir daug anūkių.

Petronėlė Galinaitenė, nau-
jos kartos lietuvių, kuri prieš
20 metų atvyko į Baltimore su
savo šeima, po sunkios ir ilgos
ligos mirė gruodžio 13 Arbutus
rajone. Jos vyras Nikodemus mi-
rė prieš 4-5 metus. Velionė bu-
vo susipratusi lietuvių. Kai leido
sveikata, dalyvavo parapijos ir

kituose lietuviškuose paren-
gimuose. Trys kunigai aukoję
gedulingas mišias už jos sielą
gruodžio 16 Šv. Alfonso bažny-
čioje. Palaidota New Cathedral
kapinėse. Nuliūdime liko dukra
Onytė ir sūnus Bronius, jo žmo-
na ir jų trys vaikai.

Jonas Obelinis

New Britain, Conn.

Romas Butrimas — Fabrics
National kontrolierius
Džiugu, kai matai, kad čia
vienas, čia kitas naujųjų atei-
vių sūnus ar dukra kviečiami
į aukštas vietas. Nagi štai vėl
vienas — tai Romas Butrimas,
Vlado ir Marijos Butimų sū-
nūs. Jis yra kontrolierius, di-
dėliame centre, turinčiame daugelį
krautuvų visoje Amerikoje, —
Fabrics National bendrovėje,
New Britaine, Conn.

Be šių atsakingų pareigų, Ro-
mas Butrimas lietuvių visuome-
nei yra žinomas kaip darnaus
orkestro vedėjas. Jo orkestras
ir jis pats groja lietuvių paren-
gimuose, duodamas ir lietuviš-
kų melodijų.

Gyvendamas New Yorke, R.
Butrimas lankė ir baigė miesto
kolegijoj sąskaitybą. New Yorke
jis priklausė prie Lietuvių At-
letų Klubo ir 13 metų žaidė
futbolą. Dabar tęsia mokslą
New Britaino centrinėje kolegi-
joj, norėdamas įsigyti magistro
laipsnį.

Romas Butrimas yra vedęs
Birutę Skubeikaite. Juodu, au-
gindami du sūnus, neseniai su-
silaukė ir dukrytės. Sūnūs jau
lanko New Britaino lituanistinę
mokyklą. Dabar Romas ir Biru-
tė Butrimai persikėlė į naujus,
nuosavus namus Kensingtone,

Po literatūros vakaro gruodžio 2 Los Angeles, Calif. iš k.:
B. Brazdžionis, Alė Rūta, P. Visvydas, A. Vaičiulaitis, dr. E.
Tumienė, A. Gričius. Nuotr. L. Kanto

Los Angeles, Calif.

Dr. J. J. Bielskis, Lietuvos
generalinis konsulas, sėkmingai
sveiksta su sunkios vidurių
operacijos.

Vysk. V. Brizgys, grįždamas iš
Eucharistinio kongreso, iš Aust-
ralijos, sustos Los Angeles ir
kovo 4 dalyvaus iškilmingame
Šv. Kazimiero šventės minėjime.

Vysk. Deksnys, lydimas prel.
P. Celiešiaus, kovo pabaigoj
lankysis Los Angeles. Jie čia
užsuks grįždami iš Eucharisti-
nio kongreso, įvyksiančio
Australijoje.

Lietuvos kariuomenės su-
kakties minėjimas įvyko lapkri-
čio 26. Iškilmingas mišias au-
kėjo prel. J. Kučingis, pritaiky-
tą pamokslą pasakė tėv. B. Mar-
kaitis, SJ. Parapijos salė minė-
jimo metu paskaitė skaitė prof.
St. Zymanas. Meninę programą
atliko komp. Br. Budriūno va-
dovaujamas kvartetas (R. Dab-
šys, E. Jarašūnas, A. Polikaitis
ir B. Seliukas) ir akt. V. Gylis.

Rašytojas A. Vaičiulaitis buvo
atvykęs iš Washington, D.C., ir
gruodžio 2 dalyvavo literatūros
vakare Šv. Kazimiero parapijos
salėje. Vakare dalyvavo, ir vieti-
nės meno parapijos, B. Brazdžio-
nis, D. Mackailienė, P. Visvy-
das, B. Dabšienė, R. Urbionė-
nė, R. Apeikytė. Vakara rengė
Lietuvių Fronto Bičiulių Los
Angeles skyrius.

Metinis bazaras, rengtas Šv.
Kazimiero parapijos vadovybės,

Conn. Pastaruoju metu Birutė
įsijungė, kaip altas, į New Bri-
taino, muz. Jono Beinoriaus va-
dovaujamą, sekstetą "Svajonė".
Jonas Bernotas

TRADICINĖ DAILĖS PARODA
ČIURLIONIO GALERIJOJ

Ir šiais metais Vasario 16-
tos dienos proga Čiurlionio Ga-
lerija ruošia tradicinę dailės
parodą. Joje dalyvauti yra kvie-
čiami visi laisvajame pasaulyje
gyveną profesionalai lietuviai
dailininkai.

Šios parodos metu įvyks ir
naujųjų Galerijos patalpų iškil-
mingas atidarymas.

Šiam reikšmingam lietu-
viškojo meno įvykiui atžymėti
Lietuvių Fondas paskyrė tūk-
stančio dolerių premiją geria-
siam šioje parodoje meno kūri-
niui. Jis bus atrinktas autorite-
tingos jūrų komisijos ir skirtas
lietuvių dailininkų telkiamų
darbų fondan ir nepriklausomai
Lietuvai.

Yra numatytos ir kitos premi-
jos šioje parodoje dalyvaujančių
lietuvių dailininkų darbam.

Dailininkai, suinteresuoti

Dalyvausiu Čiurlionio Galerijos ruošiamoje parodoje 1973 m.
vasario mėn. 16-25 d.d. su šiais kūriniais:

Dailininko vardas ir pavardė:

Adresas:

Telefonas:

Kūrinio pavadinimas:

Technika:

Kaina:

Siunčiu

nuotraukas.

Prisijūti šias žinias ne vėliau 1973 sausio 10.

Radio Liberty, JAV LB
centro valdybos gautomis žinio-
mis, planuoja 1974 pradėti radi-
jo transliacijas lietuvių, latvių ir
estų kalbomis. Transliacijom
yra numatyta 400,000 dol. sąma-
ta. Šią sumą tentatyviai yra pa-
tvirtinęs R. T. Davies, valstybės
departamento pareigūnas. Kiek
vėliau sąmata teks peržiūrėti ir
patvirtinti aukštesniems to de-
partamento pareigūnams. Kiek-
vienai baltiečių kalbai numatyta
po keturą valandų transliacijų.
Vienos tautybės sekcija turėtų
nuo 8 iki 10 tarnautojų. JAV LB
centro valdybos nariu Aušrai
Mačiulaityte-Zerr tenka rūpin-
tis transliacijų lietuvių kalba
išrūpinimu tiek per Radio Li-
berty, tiek per Radio Free Eu-
rope siųstuvus ir šiuo reikalu
susisiekti su valdžios įstaigom
bei kongreso nariais.

Philadelphijos ateitininkai
sendraugiai per G. Maciūniene
New Yorko Kultūros Zidinio
statybai paskyrė 25 dol. auką.

LMK Federacijos Hartfor-
do klubas Balfui atsiuntė 50
dol. auką ir juos skyrė specia-
liam reikalui. Klubui dabar
pirmininkauja Ada Ustjanau-
kienė.

Jaunimas Kolumbijoj, su-
grįžęs iš jaunimo kongreso, pra-
dėjo entuziastiškai organizuotis.
Sudarytas branduolys rūpinasi
lietuvių kalbos tobulėsiu var-
tojimu, lietuviškų dainų bei šo-
kų mokymu. Susirinkimai dabo-
mi kiekvieną savaitę. Šiuo metu
ypač kruopščiai ruošiamasi arte-
jančiam Vasario 16 minėjimui.

J. Banis iš Bolton, Angli-
jos, prisuntęs 230 parašų jau-
nimo peticiją, rašo: "Labai ap-
gailėstauju, kad taip mažai pa-
rašų begalėjau surinkti. Tai ne-
dėl tingėjimo, bet dėl įvykusios
nelaimės — sveikatos nustoji-
mo. Negaliva nuėiti toliau kaip
300 metrų ir turėti sustoti arba
sėsti". J. Banis duoda visiems
pavyzdį aktyviau jungtis jauni-
mo peticijos parašų telkimo
akcijon.

Lietuvių Dienų žurnalas
piknumerata dėl pakilusių po-
pierių ir klišių gaminimo kainų
iš 8 dol. pakeliama iki 9
dol. metams.

SALFAS sąjungos sporto
žaidynės ateinantį pavasarį vyks
gegužės 5-6 Detroito. Sąjungos
vadovybė žaidynes pavedė
turti Detroito sporto klubui
Kovas.

Aldona Zailskaitė iš Cice-
ro, aktyviai veikusi II PLJK
ruošoj, dabar sutiko būti koordi-
natore tarp jaunimo peticijos
komisijos ir Chicago bei apy-
linkių ateitininkų. Aldona yra
aktyvi lietuvių jaunimo veik-
loj.

Kun. K. Pugevičius, JAV
LB informacijos tarnybos narys,
išsiuntinėjo žinių agentūrom
Religious News Service ir Na-
tional Catholic News Service
savo paruoštą pranešimą apie
JAV LB delegacijos apsilanky-
mą pas Apaštališkojo Sosto de-
legatą JAV arkivyskupą L. Rai-
mondą ir audiencijos metu per-
duotus prašymus dėl tikinčiųjų
persekiojimo Lietuvoje. Agentū-
rų paskelbta žinia pasinaudojo
eile JAV katalikų laikraščių, jų
tarpie ir Chicago arkivyskupi-
jos oficiozas The New World,
taip pat ir Washington, D.C.,
leidžiamas The Catholic Stan-
dard.

Kolumbijos lietuvių jauni-
mo stovykla, organizuojama
Bogotos Lietuvių Bendro-
menės valdybos, įvyks sausio
mėnesį.

SVEIKINIMAI

visiems mūsų gausiems klientams, kurie siunčia
per mūsų firmą įvairias dovanas savo giminėms
Lietuvoje ir USSR ateinančioms

ŠVENTĖMS IR NAUJIEMS METAMS

ir linkime jiems sveikatos, laimės ir pasisekimo.

PODAROGIFTS, INC.

240 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10001

Tel.: (212) 685-4537

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

PAINTING — PLASTERING
Also Panneling, Tile Work, Paper Hanging. Any place in N.Y.C., Nassau and Suffolk Co. Reasonable Rates — 30 dol per sq. m. Inside-outside. Window Work — 4 dol 2 calls. Free Estimates. Call Spiros (212) 274-4336
24 Hr. Ans. Service

**WE FIX
EVERYTHING**
GENERAL CONTRACTORS
EDWARD DENNIS
(212) FI 8-7739 — 289-3457

PRINTING
If it can be printed we can do it. Business Forms, Commercial Stationery, Invitations, Chance Books. Also printing done in Spanish. Reasonable prices. Estimates Given. Call LMN Printing 525-9280.

Prime Office Space Available.
Location Westport Route 33 & Post Road. Easy Access to Turnpike & Parkway. Wall to Wall Carpeting. Climate Control. Call (203) 226-6777 Daily

**CHAD CARR'S PHILLIPS 66
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week. We Do General Auto Repairs, Road Service, Tires, Batteries & Accessories, Towing, Radio Road & Dyke Place, Mystic Island, Tuckerton, N.J.

**BOOKER PLUMBING AND
HEATING**
189-33 Linden Blvd. St. Albans, Queens
We do Everything in Plumbing
All Work Guaranteed Call 291-9058

**24 HOUR EMERGENCY
HEATING AND SERVICE**
Gas and Oil Installations, 332 Rogers Ave., Brooklyn. Call 284-9142. Also Located in Queens at 1208 Rockaway Blvd.

Headlight Toe-in, Toe-out, Wheel Alignment and all minor repairs and complete inspection
**MARIO'S AUTO INSPECTION
SERVICE**
Shell Bay Ave. Mayville, N.J.
Cape May Court House Opp. Inspection Station (609) 465-5607

DISPLAY

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 55, English speaking, in good health, financially self maintaining, willing to accept children of any background and have adequate rooms, you are desperately needed now. Contact: McMahon Memorial Shelter, 128 East 112 St. New York N.Y. 10029. 369-5665

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONES
UKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIONAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atsinininkų radio vaizdo šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius: J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092; tel. 201-232-3636

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. v. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stot. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07078.

NEW YORK — Laisvės Žibury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezya, TW 4-1259 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viskinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHYY 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 602 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

HELP WANTED

CONTRACT MINERS for Shaft Sinking & Development work in Allentown, Pa. area. Excellent rates & benefits. Experienced miners preferred, but training to suitable people can be given. Equal Opportunity Employer. (215) 491-5556

General Machinist Job Shop experience. Well-equipped machine Shop. Excellent working Conditions. Top Wages and Benefits for the Right man. Must be able to Set up and operate. Call Mr. Verini, 968-5353. Evenings call: 968-2953. Avco Machine and Tool Co. 160 11th St. Piscataway, N.J.

SERVICE

**CHIMNEY MOUNTAIN
CRAFTSMEN**
Finest of Furniture
Shop Early for Xmas
Rt 28 and 30 Indian Lake, New York
(518) 648-4770

**PIANO TUNING AND
REPAIR SERVICE**
Free Estimates
771-2168

J & N VILLAGE LIQUORS
Finest of Imported & Domestic
Wines & Liquors. We Deliver
107-A Forest St. Mt. Wood, N. J.
Call 201 845-4262

**J. WYNN MOVING AND
STORAGE CO.**
We Go Anywhere.
Reasonable Rates
Welfare Accepted
Call Anytime (201) 833-1512

**McLAUGHLIN'S
HESS STATION**
Open 7 Days 6 AM to 12 PM
855 Saint George Ave.
Roselle, N. J.

SMITH FUNERAL HOME
1 Baker Ave. Dover, N. J.
For Integrity, Dependability
& Ethics
Call 201 366-0382

**A. BROWN PEST CONTROL AND
EXTERMINATING SUPPLY**
Industrial, Residential, Commercial.
All Work and Merchandise Guaranteed
142 Utica Ave. Bklyn., N.Y. Call (212) 773-4246. 447 N. Main St. Freeport, N.Y. Call (516) 546-8217

OUTENS' AUTO REPAIRS
All Auto Accessories and Used Parts
For Cars. We Take Professional pride
in Our Work. Located at: 11 Rankin St.
Newark, N. J.
Call Pete (201) 622-9122

News Agency in Vineland, N.J. On excellent corner property location. Present Sales Volume over \$300,000. Second Rentable Retail Store and Business Equipment included. Owners retiring after years of building and enjoying a profitable business. Now it can be all yours for only \$69,000. Nicholas Agency Landville, New Jersey (609) 697-2111

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DISPLAY

Auto Wrecking. Sunny Southern California. 30 fenced acres. Smog-free San Bernardino County on Interstate 395. Directly in Path of Progress. Adj. to 2 large Air Force bases. 2 years young and Growing rapidly. Includes Buildings with Living and operating facilities. \$20,000 down. Robert Maples, Rt. 6 Box 1465 Escondido, Calif. 92026. Phone (714) 747-6412.

Going Restaurant — Next to the Manchester Parkade. Roast Beef Sandwich Shop for sale or lease. Will Consider Working Partners. Minimum Cash required. Call owner. Top Hat Roast Beef, 257 Broad Street, Manchester, Conn. (203) 643-9565.

**SNOW MOBILE CLOSE OUT
COST PRICE FIVE LEFT**
G & M SNOWMOBILE CO.
4 Federal Road
Danbury, Conn. 203 748-9706

"Holiday Specials"
Quality Puppies & Kittens, Tropical & Marine. Set-Ups & Complete Line of Pets & Supplies. Many Many Breeds at "Better than Good" Prices!
VILLAGE DISCO PETS
581 6 Av. (17 St. Hanh. 242-9797

**Top 8 Paid
PAT & JERRY ANTIQUES**
DINING ROOM & BEDROOM SETS
China Closets — Used Furniture

Open 8 AM to 7 PM
Call 212 738-8362 843-9779

Hockey 1/2 Price Sale on all Hockey Protective Equipment, Cooper, Bawling & Franklin. Toys & Sporting Goods. Open Week Days till 6 P.M. 212-499-3551

LEVINE BROS.
372 5th Ave. (bet. 57 6th streets)
Brooklyn

**SUZUKI & BMW
YAMAHA**
Authorized Dealer
RENTALS
Motorcycles, Mini Bikes, Scooters, Service, Parts, FREE INSTRUCTIONS
OPEN 7 DAYS 9 AM to 9 PM
CYCLE & DRIVER AVAILABLE FOR ROAD TEST APPOINTMENT
SUZUKI CYCLE CENTER
126-40 Northern Blvd.
Flushing, N.Y. 11355
335-6238

1973 Arctic Cat, Ski-Doo, Polaris, Chaparral, Snowmobiles. New York State

Largest Dealer The Arctic Cat HOUSE

Rt. 17, Parkville, N. Y. Open 7 days till 9:00. 914-292-6396. Ext. racing sled stock for sale. Free Electric Start on All New Cats

SERVICE

**BILL'S SUNOCO
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week. General Auto Repairs, Road Service, Tires, Batteries — Accessories — 795 Black Horse Rd. Pleasantville, N. J.

AECEAN ISLES RESTAURANT
Open 7 Days a Week
781-87 East 31 Street Brooklyn
Corner Flatbush Ave. & H For Reservations Call 212 434-7496-70
We also do catering

PUPPY PARADISE
Trading — T/A Pic-A-Pet
Specializing in AKC reg. pups. All breeds and supplies. Health & 10 yr. life guarantee. Master Charge & Bank Americard. Professional grooming. All breeds. Open 7 days Mon thru Fri 9-9. Tues. Wed. Sat. Sun. 9-7 3302 Sunrise Hwy. Wantagh, N.Y. 516 826-4410

516 588-7727

TYPEWRITERS — ALL
\$19 up.
Paramount Typewriter Shop
612 5th Ave. Bklyn NY 11215

SEASON'S GREETINGS

**FIRST
NATIONAL
BANK
OF HOPE**
Member of F.D.I.C.

**HOPE
NEW JERSEY**

LIPPY'S AMERICAN STATION
All Repairs, Foreign and Domestic
Rt. 9 South Englishtown, N.J.
Call 201 536-9853

Yankee poodle dandie
Grooming, Bathing, All Breeds
8 Highland Cross
Rutherford, N. J.
Call 201 438-2077

JOEL TANIS AND SONS INC.
Ready Made Mixed Concrete, Sand, Gravel, Blue Stone, Mason Material
River and Range Roads Fairlawn, N.J.
Call 201 796-1556 796-7834

SIERRA AUTO PARTS
621 Elizabeth Ave.,
Elizabeth, N. J.
Call 201 354-1188

PETER ANTHONY'S COIFFURES
Featuring Design Cutting, Complete Wig Service. Late Night Thurs. & Fri. 1883 Springfield Ave. Maplewood, N. J. Call 201 761-9819

**PALMYRA CUSTOM
TAILORS**
111 East Broad Street,
Palmyra, N.J.
Call 609 829-1990

SULLIVAN FLORIST
713 Bergen Avenue
Jersey City, N. J.
Call 201 433-0160

QUALITY CABINET INC.
CUSTOM BUILT CABINETS
OUR SPECIALTY
24 Omaha Street. Dumont, N.J.

**DOMESTIC KLEEN OF
MORRIS COUNTY**
Walls Floor, Furniture
Windows Cleaned
340 Valley Road, West Orange
Call 201 386-0004 — 736-2215

**WEST ORANGE
CONTRACTING CO.**
Norman I. Recchia Pres.
Industrial, Institutional
Commercial Concrete
Foundations for Machinery
4 Dawes Ave. West Orange
Call 201 731-5153

Air Conditioning and Refrigeration Commercial and Industrial. Now is the Time to have your Air Conditioner Serviced and Checked out for the Hot Spring and Summer Months. Estimates Cheerfully given. Reasonable Rates. We Service and Repair all Makes of Equipment ranging from Fractional Horsepower. Through Absorption and Centrifugal Systems. Call: Today for Fast Service 201 876-4444
**REFRIGACON INC. 49 MOUNTAIN
VIEW AVENUE, Long Valley, N.J.**

Here is The All New "CANINE TOILET (TM)"

It works like nothing you've ever seen before. Dogs no longer have to keep dirtying the streets; they can be as clean as humans. Draw string bags you simply throw away.
Put on end to complaints and harassment of man's best friend.
\$3.00 per unit, \$14.45 for 25 throw-away bags plus \$1.00 handling, postage. Send to:

HOUSE OF FERN DEPT. CA.

28 Lincoln Terrace
Bklyn, N.Y. 11235
PHONE: 743-4038

When your dog begins to squat, simply place the bag at the end of the rod underneath and collect the refuse

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Žiburėlis, lengvos muzikos dainos: Žiburėlis, Senbernio daina, Išdykėlės, Kodėl? Mano laiškas, Knyga, Polka, Senas skerdžius, Saukiu tave, Jūros laiškas, Negerki trečios, Baltasis intermezzo, Gera, Medziotojų maršas. Dainuoja solistai su orkestrais. Stereo 6 dol.

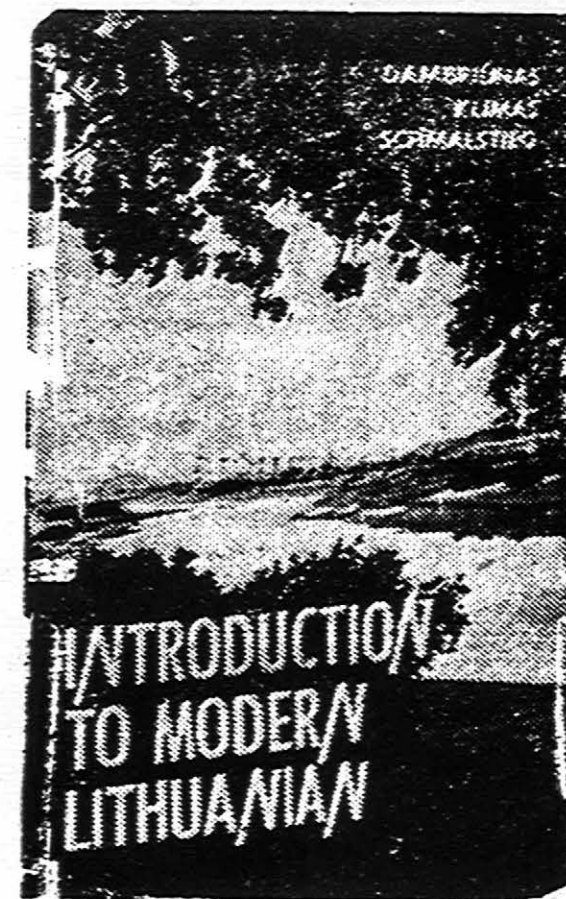
Oi, toli, toli. Philadelphiajos lietuvių choro "Viltis" įdainuotos dainos: Oi, kad išauštų, Merguzėle, lelijėle, Einu per kiemą, Pavasaris, Oi, toli, toli, Atsisveikinimas su gilia, Dobilėlis, Nei vėjas pučia, Vilties daina, Meno daina, Laukiu vis, Lietuvos šviesos keliu (B. Budriono kantata). Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Anoj pusėj, Nemunėlio. Lietuvių įdainuota dainos, duetai ir solo: Aš artojas, Dobiluos, Atnešk padangę gryną, Lietuviui dulkant, O dalele tu mano, Rugienom nubėgs, Medziotojų dainelė, Oi užkilokit vartelius, Gėsta žaros, Parugy, Ant kalno karklai ir Anoj pusėj Nemunėlio. Stereo 5 dol.

Akvarėlė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Akvarėlė, Žalioji banga, Dar nežinia, Tu man brangiausia, Motociklą pirk Rokas, Oi, oi, oi, Polka, Skamba turistų daina, Stūnus paklydėlis, Mažasis šeikas, Ryšas be šešelio, Daina apie Kau-

BESIMOKANČIAI

AUNIMUI GRAŽI DOVANA

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo- tiem ir nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė smokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciskonai Brooklyn, 479 psl. Kietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

na, Jūreivių valsas, Klarnetų polka. Dainuoja choras, solistai ir duetai. Stereo, 6 dol.

Lietuvių kompozitorių solo dainos. Išpildo sopranas Birutė Kemežaitė su Romos simfoniniu orkestru: Sapnas apie šiaurę, Karvelėli, Išdykės rudėnėli, Benamių daina, Dukružėlė, Vakarais, Nemunėli, Ne margi sakalėliai, Klajūnui, Na, tai kas, Rugiagėlės ir Dainos, muzika ir gėlės. Mono 6 dol.

Pranaše Didis. Tėviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos choro giesmės: Kantata-Pranaše Didis; Visa, kas gyva, garbina Jį; Nuo pavasario dvelkimo; Vakarinė liaudies giesmė; Ištrmtųjų giesmė ir Tiesos Dvasia. Mono 5 dol.

Labą Ryta. New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūnas" įdainuotos dainos: Ramovėnų maršas, Tykus buvo vakarėlis, Nurimk, sesut, Vienuma, Alutis, Naktis graži, Karo žygio daina, Dainelė apie gaidelį, Daina, daina, Pražydo jazminai, Jau pravertos dvaro stonios Lopi- nėlė, Labą rytą, Baltos gėlės, Balnok, tėveli, Piliakalnis. Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Prisiuntimui pridėdama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijos.

NAUJAUSIOS KNYGOS

— Ados Karvelytės "Ne tie varpai", lyrika, Darbininko leidinys. Kaina 2 dol.

— Stasio Raštikio "Ivykiai ir žmonės", atsiminimų III tomas. Didelio formato, kietais viršeliais. Kaina 15 dol.

— Fausto Kiršio "Palikimas" jau išėjo iš spaudos. Knyga didelio formato, 318 psl. Išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone. Gaunama ir Darbininko administracijos. Kaina 6 dol.

Užburtos kanklės. V. Frankienės pasakojimai vaikams apie senovę. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais — 4 dol.

Šamo ežero sekliai. N. Jankutės pasakojimai, — novelės vaikams. Kaina 4 dol.

Stovi pasakų šalis. Tai mįkla, tik ką iš spaudos išėjus, vaikams skirta knyga, parašyta P. Kalvaitienės. Raudonoji kepuraitė, Karalaitė ir septyni nyktukai, Paparčio žiedas, Grybų karas, Gėlių karalystė ir kitos pasakos patrauks jaunuųjų dėmesį. Išleido lietuvių skaučių seseris. Kaina 2.50 dol. Gaunama ir Darbininko administracijos.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant vokų. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojai nuolat. Kreiptis: Darbininkas 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y., 11221.

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelienei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užkite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astor/Jojo: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6146
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

BOSTON, MASS.

Karo Muziejaus trimitai kariuomenės minėjime
Minint Lietuvos kariuomenę, iškilmingas mišias aukojo kun.

Rasa Sodaitytė ir JAV aviacijos ltn. Arūnas Šultė šią vasarą susituokė Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje Massethe. Jaunieji apsigyveno Columbus, Ohio. Nuotr. G. Peniko.

J. Venckus, S.J. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Pamaldų metu gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Jeronimo Kačinsko. Pabaigoj buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Vėliavų minėjimo programa buvo tęsiama Lietuvių Piliečių S-jos salėj.

Pasigirdo Karo Muziejaus trimitų garsai. Jiem nutilus, pagal susidariusią tradiciją, 317 Stepono Dariaus posto komendantas vadovavo organizacijų vėliavų įnešimui. Sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, kun. A. Janiūnas sukalbėjo invokaciją. Vytautas ir Nijolė Ivanauskai padėjo vainiką prie žuvusiųjų dėl laisvės paminklo. Vytautas dar pasakė trumpą eilėraštį. Bostono ramovėnų pirmininkas savo žodyje priminė, kad yra labai svarbu prisiminti žuvusiųjų dėl laisvės, ir pakviestą publiką juos pagerbti minutės susikauptimu. Minėjimą atsilankę kariai savanoriai buvo paprašyti pasirodyti. Jie buvo palydėti ilgu rankų plojimu.

Po to buvo pristatytas prelegentas, svečias iš Worcesterio, kpt. Vladas Židžiūnas. Jo kalba buvo gerai paruošta.

Didelis dėkingumas priklausė J. Stasaičiui, išrūpinusiam nuotraukom rodyti aparatą. Nuotraukos daugiausia lietė karo mokyklos XV laidą ir IV karaliaus Mindaugo pulką. Tėka pasakyti, kad nuotraukos buvo išsaugotos sunkiu būdu.

Meninėje dalyje, kuriai vadovavo Jonas Vizbaras, dalyvavo solistė Daiva Mongirdaitė ir Bostono vyrų sekstetas. Akomponavo Julius Gaidelis. Dainos žmonėms patiko. Kai kurias teko net kartoti.

Meninei daliai pasibaigus, prasidėjo vaišės ir šokiai. Šokiui grojo 5 asmenų orkestras, vadovaujant Viktorui Thomas iš Cambridge, Mass.

Nuoširdi padėka priklauso Petrui Viščiūnui, Laisvės Varpo vedėjui. Per jo aparatūrą klubo auditorijoje nuaudėjo Karo Mu-

Vladas Židžiūnas kalba Lietuvos kariuomenės šventėje Bostone.

zėjaus trimitų aidai. Taip pat nuoširdžiai dėkojama ramovėnų žmonom už paruoštus valgius ir rūpestį, ypač tom moterim, kurios turėjo sunkiai dirbti virtuvė: A. Ausiejenei, B. Meizienėi, N. Lendraitenei ir V. Tumienėi. Nuoširdus ačiū ir salės šeimininkui P. Ausiejui.

Atskira padėka priklauso kompozitoriui Julijui Gaideliui, solistei D. Mongirdaitei ir Bostono vyrų sekstetui.

A.T.

BAYONNE, N.J.

NAUJA KLEBONIJA

Bayonnės lietuvių Šv. Mykolo parapija statosi naują kleboniją. Planai visi parengti, darbai prasidės kovo ar balandžio mėnesį ir bus baigti ateinančių metų gruodžio mėnesį.

Tai bus dviejų aukštų pastatas. Pirmame aukšte bus raštinės ir kambariai bendram naudojimui. Gyvenamieji kambariai bus antrame aukšte. Klebo-

nija bus sujungta su sale.

Dabartinė klebonija yra mažas namas, įspraustas tarp parapijos salės ir bažnyčios, kuri yra jau šimto metų senumo ir kuri anksčiau priklausė episkopalo misijai.

Cia buvo įkurta lietuvių parapija. Bažnyčią lankė ir apylinkės žmonės, ypatingai trečiadienių novėnų metu.

Klebonijos perstatymas pradėtas ryšium su miesto atnaujinimo ir perstatymo projektais. Šiame projekte yra numatyta pastatyti 85 įvairaus tipo pastatus, kuriuose apsigyvens apie 300 šeimų.

Šiuo metu Šv. Mykolo parapijai vadovauja kun. Albertas Matulis. Šią žinią apie statybą pranešė arkivyskupijos laikraštis — The Advocate lapkričio 30 dienos laidoje.

— „Lietuvos Universitetas“. P. Čepėjo redaguotas veikalas, gali būti labai vertinga dovana draugam ir pažįstamiems Kalėdų proga. Gaunama už 20 dol. adresu: Liet. Prof. Dr. J. S. Dirmantas, 6616 So. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629.

Prof. Z. Ivinskio ir prof. A. Salio minėjimą gruodžio 10 su-

renge ateitininkai, Kat. Akademijos Židiny, Liet. Enciklopedijos leidėjas, Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė ir buvę profesorių studentai. Minėjimą rengėjų vardu pradėjo ateitininkų sendraugės pirmininkė Ona Gimnuienė, maldą sukalbėjo prel. Vytautas Balčiūnas. Apie istoriką prof. Zenoną Ivinskį kalbėjo taip pat istorikas prof. Simas Sužiedėlis, apibūdinamas jo veiklą, mokslinius darbus. Po paskaitos jaunas pianistas Saulius Cibas paskambino Chopino nokturną. Apie kalbininką prof. Antaną Salį kalbėjo taip pat kalbininkas prof. Alfredas Sennas, iš Philadelphijos universiteto. Kalbėjo labai gražia lietuvių kalba. Jis nupasakojo prof. Salio gyvenimą ir mokslinę veiklą. Po jo paskaitos tas pats pianistas Saulius Cibas paskambino Brahms'o rapsodiją. Minėjimo metu toje pačioje salėje buvo suorganizuota abiejų profesorių parašytų raštų ir knygų paroda. Po oficialiosios dalies ir apžiūrėjus parodą, visi rengėjų dar buvo pavaišinti kavute ir pyragaičiais.

Naujųjų Metų sutikimai rengiami Tautinės Sąjungos savo namuose ir Lietuvių Piliečių draugijos savo namuose So. Bostone.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— San Antonio, Tex., tarptautinį turnyrą laimėjo trys didmeistrai, pasidalinę pirmą vietą, būtent Anatolij Karpov, Tigran Petrosian (abu Sov. S.) ir vengras Lajos Portisch, visi surinkę po 10 1/2 tš. iš 15 galimų. Sekė jugoslavas Gligorič 10 tš., estas Paul Keres 9 1/2, čekas Hort ir kanadietis Suttles po 9, brazilas Mecking ir danas Larsen po 8 1/2, amerikietis Donald Byrne 7, Larry Evans (JAV) ir australas Walter Browne po 6 1/2, J. Kaplan (Puerto Rico) 5, meksikietis Campos-Lopez ir amerikietis A. Saidy po 3 1/2, o K. Smith (JAV) užbaigė lentelę, pelnęs 2 tš.

Skaudžiausią smūgį šiame turnyre patyrė estas Keres, kai jį įveikė vengras Portisch, atimdama iš Kereso turnyro pirmavimą ir perleisdama Kaproviui.

Karpov, Petrosian ir Portisch pasidalino pirmą vietą ir \$7000 prizą, gaudami po \$2333.33 kiekvienas. Gligorič gavo \$700. Keres \$600, Hort ir Suttles po \$450, o kiti mažiau.

— Ludek Pachman, čekoslovakijos didmeistris, kuris draug su kitais to krašto intelektualais protestavo prieš Sovietų invaziją 1968 ir buvo kalintas, gavo iš valdžios leidimą peržengti sieną. Dabar jis Muenchene, iš kur žada vykti į Amsterdamą ir darbuotis su dr. Euwe, Tarptautinės šachmatų federacijos pirmininku.

— Pillsbury atminimo turnyrą Bostone laimėjo meistrai Weinstein ir Peters, surinkę po 4 1/2 tš., trečiu baigė Don Harrington, 4 tš. Rezervinė grupėje Algis Leonavičius su 4-1 pasidalijo antrą vietą, vos pustaškiu atsilikęs nuo laimėtojo I. Elbridge. Moksleivių grupėje Tomas Girnius pelnė 2 1/2 tš.

— Bostono tarplubinėse gruodžio 15 M.I.T. antroji sudorėjo mūsikius 5-0. Skaudus pralaimėjimas. Kitos rungtynės bus sausio 5, prieš Harvardo klubą.

— Juozas Chrolavičius, Hamilton, Ont., sėkmingai pasirodė Toronto šachmatų kongrese, laimėdamas pirmą vietą "Premier" sekcijoje, surinkęs 4-2 tš., Dzera ir M. Zagar po 3 1/2 tš.. Chrolavičius yra Kanados ekspertų klasės lošėjas (2046).

— Vak. Vokietijos rinktinė įveikė Angliją 11 1/2—8 1/2, pagerindama 1971 atsiėkimą 10 1/2 — 9 1/2. Vokietis Huebner laimėjo abi apertjas prieš dr. Penrose; Hecht — Keene 1 1/2—1 1/2; S. Dueball — Hartston 1—1.

— FIDE naujam sąrašė aukščiausiai vertina pasaulio čempioną Robert Fischer 2785 tš., seka B. Spasky (Sov.) 2645, vengras Portisch ir Sovietų Korčnoj po 2640.

Mūsų šachmatininkams linkime SĖKMINGŲ 1973 METŲ!

Antaninai Valaitienei

mirus, sūnus Jurgį, Joną, dukrą Aldoną-Mariją Markeliene ir artimuosius giliai užjaučia

O. Vaitiekaitienė
ir Bernier šeima

Antaninai Valaitienei

mirus, gilią užuojautą reiškiam sūnams Jurgiui ir Jonui, dukrai Aldonai-Marytei ir jų šeimoms.

Grazina ir Aleksas Daunia

Antaninai Valaitienei

mirus, jos vyrą Joną, dukterį Aldoną Merkeliene, sūnus dr. Joną ir inž. Jurgį su artimaisiais nuoširdžiai užjaučia

Rima ir Kęstutis Čerkeliūnai

Antaninai Valaitienei

mirus, reiškiam nuoširdžią užuojautą jos vyrui, abiem sūnum, dukrai ir jų šeimoms.

Bilėnai

Mūsų artimą

Frank Katilių,

jo mylimai motinai mirus, nuoširdžiai užjaučiame.

L.B. Scrantono apylinkė

Padėka

A.A. ELENOS ZOFIJOS

JURGELIENĖS
NETEKUS

Mūsų mylima gyvenimo draugė — žmona, motina ir močiutė — mirė š. m. rugsėjo 23 ir palaidota 27. Prieš tai velionė per tris vasaros mėnesius pergyveno kelis širdies priepuolius, dvi sunkias operacijas ir labai daug iškentėjo ligoninėje, kurioje nebuvo jokių vėsinčių.

Dėl velionės mirties mums užuojautą pareiškė gen. konsulas A. Simutis, gen. S. Pundzevičius, dr. V. Ingelevičius, Vl. Jurgeličius, H. ir K. Miklai, B. Novickienė, L. Šimutis, J. Šlepetyš, V. Šventoraitis, N. Tautvilas, P. Vainauskas, J. Valaitis, L. Virbickas su šeimomis, Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių S-gos N.Y. skyrius, Lietuvių Skautų S-ga, N. Y. Neringos ir Tauro tuntai, Akademini Skautų Sąjūdis, eilė skautininkų-kių.

Dėl nesveikatos velionė neturėjo gyvybės apdraudos. Įvairioms išlaidoms apmokėti ar gėlių vietoje su užuojauta aukų atsiuntė:

1) J. Asminas, inž. K. Krulikas, J. Pakalka, V. Prižgintas, gen. S. Raštikis; skautininkai-ės M. Barniškaitė, I. Jonaitienė, K. Jonaitis, B. Juodelis, Č. Kiliulis, E. Korzonas, Br. Kvilyš, P. Labanauskas, L. Matonienė, K. Palčiauskas, S. Rudys, A. Samušis, A. Saulaitis, J. Špakevičius, V. Vijeikis, O. ir P. Zailskai;

2) Bostono Baltijos ir Zalgirio tuntai; Chicagos skaučių Aušros Vartų ir Nerijos tuntai ir skautų Lituanikos tuntas; Detroito skautų Baltijos tuntas (dusyk); Clevelando, Chicagos ir Hartfordo skautininkų-kių ramovės; Skautų Brolijos vadija; Skaučių Seserijos socialinis skyrius ir Atlanto rajonas (dusyk); Hamiltono skaučių Širvintos tuntas; Toronto jūros skaučių laivas, skaučių Šatrijos tuntas, jūros skautų budžių H. Montės laivas ir skautų Rambyno tuntas; Australijos LSS rajono vadija, Geelongo Šatrijos tuntas ir Melbourne skautininkų-kių ramovė; studentų skautų korp! Vyties centro valdyba ir Chicagos skyrius.

Didelės moralinės pagalbos mums suteikė ir skautijos paramą organizavo Br. Kvilyš, Australijos LSS rajono dvasios vadovas kun. Pr. Dauknyš, vyr. skautininko pavaduotojas Č. Kiliulis, vyr. skautininkė L. Mikulienė ir LSS pirmininkas A. Saulaitis, atvykęs ir į laidotuves. Atsisveikinimą su velione pravedė A. Samušis. Rožinį kalbėjo, mišias aukojo ir į kapines lydėjo LSB vyr. dvasios vadovas kun. J. Pakalniškis.

Daugelis mūsų bičiulių dalyvavo šermyse, pamaldose, lydėjo į kapines, užprašė atskiras ar apžinias mišias už velionę. Gėlių vietoje aukas N. Y. Kultūros Židiniui pasiuntė S. Kriaunaitienė, A. ir K. Jonynai ir Liet. B-nės Great Necko apylinkė, prie kurios velionė priklausė.

Reiškiam visiems širdingą padėką.
Petras Jurgėla ir sūnus su šeimomis

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, Preštant

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Retikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai o Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5% %
• Special Notice a/c — 5%
• 1 year Term Deposit — 5% %
• 2 year Term Deposit — 5% %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

NEW YORK

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židinyje 827-9865

Darbininko redakcija nuoširdžiai dėkoja visiems, sveikiniusiems ją Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga.

Batuno lietuvių sekcijos susirinkimas bus gruodžio 29, penktadienį, 8 v.v. demokratų klubo patalpose, 11 aukšte, 1553 Gates Ave., kampas Wyckoff Ave., Brooklyne. Susirinkime bus svarstoma Batuno akcija Europos saugumo konferencijos reikalu. Susirinkimas viešas. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Zigmas Raulinaitis, Kario žurnalo redaktorius, kalbės K. Ališausko knygos pristatyme, kuris bus sausio 7, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Knyga yra apie Lietuvos nepriklausomybės kovas, I tomas. Taip pat bus pagerbti Vyties kryžiaus kavalieriai ir savanoriai. Bus ir literatūrinė dalis. Skaitys Bronius Balčiūnas ir savo kūrybą Jonas Rūtenis. Knygos pristatymą rengia Kario žurnalas.

Stasys Jakštas, ilgą laiką dirbęs New Yorko centriname pašte, nuo gruodžio 29 išeina į pensiją.

Apreiškimo parapijos choras ir specialus parapijos komitetas rengia N. Metų sutikimą abiejose parapijos salėse. Pradžią 9 val. vak.

Kultūros Židinyje N. Metų sutikimą rengia statybos komitetas su ketvirtadienio ir penktadienio popietį bendradarbiais. Pradžią 9 v.

Kun. Domininko Valenti primicijos bus ši sekmadienį, gruodžio 31 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Jis yra kilęs iš tos parapijos ribų, visą laiką tarnavo parapijos bažnyčiai, labai gerai kalba lietuviškai. I kunigus išvinto vysk. A. Deksnys gruodžio 8 Vokietijoje. Šiapus jis mokosi Romoje. Po primicijų vėl grįžta studijų testį į Romą.

Darbininko skaitytojai, prisijungdami savo prenumeratą, kartu prideda auką už kalendorių ir šiaip spaudai paremti: po 12 dol.: L. Drangauskas, Woodhaven, N. Y.; K. Zvinis, Brooklyn, N. Y.; po 10 dol.: Lazauskai, Baltimore, Md.; Karalius, Chicago, Ill.; dr. I. Jankauskas, Mountinside, N. J.; A. Ambrozaitienė, Somerville, Mass.; Andriūnai, Hot Springs, Ark.; Vl. Barius, Bridgeport, Conn.; po 8 dol.: E. Uselytė, Brooklyn, N. Y.; Reventai, Leonia, N.J.; po 7 dol.: M. Petrauskienė ir L. Leve iš Hartford, Conn.; M. Lemberdienė, S. Monica, Calif.; A. Znotas, Keamy, N. J.; A. Trainienė, Richmond Hill, N.Y.; E. Noakas, Ozone Park, N.Y.

Laiku apsimokėjusiem prenumeratą ir už spaudai remti skirtą auką dėkoja Darbininko administracija.

Prezidentas Nixonas su žmona Kalėdų švenčių proga atsiuntė sveikinius Balfui. Sveikiniai atėjo į Balfio centrinę raštinę ir buvo adresuoti kun. V. Martinkui, Balfio pirmininkui.

Kun. J. Petrošius, Paryžiaus lietuvių kapelionas, gruodžio 22 atvyko į New Yorką. Amerikoje išbus apie mėnesį laiko. Atvykęs buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne.

Kun. V. Damijonaitis ir kun. J. Dėdinas, abu iš Vokietijos, praėitą savaitę gruodžio 19 atvyko į New Yorką. Buvo sustoję Maspetho lietuvių parapijoje. Iš čia išvyko į Toronto. Iš Toronto vyks į Dainavą, į ateitininkų žiemos stovyklą. Į Vokietiją grįžta sausio 10.

Kun. Br. Liubinas lanko savo gimines ir artimuosius Clevelande, Detroite, Chicagoje. Į New Yorką atvyko gruodžio 27. Į Vokietiją išskrenda gruodžio 30.

Darbininko redakcijos metinė šventė atkeliaama iš vasario 10 į vasario 3, šeštadienį. Vasario 10 bus Kultūros Židinio statybos vėjas vakarienė.

Henriko Kačinsko, dramos aktorius, 70 metų sukakties minėjimas rengiamas sausio 20, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Apie jo dailių skaitymą bei deklamavimą kalbės prof. J. Brazaitis, pirmasis paskatinęs H. Kačinską deklamuoti. Apie suaktyvininko teatrinę veiklą kalbės dramos aktorius Jurgis Blekaitis iš Washingtono. Gi pats suaktyvininkas paskaitys ištraukų iš lietuvių literatūros. Minėjimą rengia Vaizganto Kultūros Klubas.

Lietuviai vyksta į Hawajus, N. Zelandiją ir Australiją. Ekskursantai dalyvaus Tarpt. Eucharistiniame kongrese ir turės progą aplankyti artimuosius Australijoje. Ekskursija išvyks 1973 vasario 12 ir grįžta kovo 5. Kaina labai sumažinta, bent vienu trečdaliu pigesnė už kitas ekskursijas. Gera proga Amerikos ir Kanados lietuviams dalyvauti. Nedelsiant teiraukitės ir registruokitės adresu: Mr. Walter Rask-Raščiauskas, American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. (312) 238-9787.

Fiorenzo ir Nijolė Paronetto-Bražėnas su šeima sveikina savo draugus ir pažįstamus su Sv. Kalėdom ir Naujais Metais per Darbininką. Ta proga skiria 25 dol. Kultūros Židinio statybai ir 5 dol. Darbininkui paremti.

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašoma kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laiko rodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS ŽINIOS

Parapijos kunigai — Antanas Petrauskas ir Vytautas Piktura advento metu aplankė visus parapičius. Kalėdėjimas užbaigtas. Ta proga sutikrinti parapičių adresai.

Šiais metais kelios šeimos paliko Brooklyną: Liudvikas ir Ona Šemetai, Jonas ir Ona Suder, Pranas ir Teresė Stupurai, Liucija Tiškus išvažiavo gyventi į Floridą. Rožė Kasper ir duklė išsikėlė į Californiją. Anatolijus ir Virginija Butai apsigyveno Seattle, Washingtono valstybėje.

1972 metais palaidoti 32 parapičiai.

Antanas ir Aleksandra Masionai linki linksmy Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems pranciškonam, draugam ir pažįstamiems. Vietoj šventinių atvirukų skiria Kultūros Židinio statybai 30 dol., o Darbininkui 5 dol.

Aldona ir Kęstutis Jonynai sveikina per Darbininką savo draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga. Kartu skiria 20 dol. Kultūros Židinio statybai ir 5 dol. Darbininkui.

Kazys ir Elena Vainiai sveikina savo bičiulius su šventėmis ir ta proga Kultūros Židiniui aukoja 20 dol.

Uknevičiai iš Woodhaveno su šventėmis sveikina savo bičiulius, pažįstamus ir ta proga Darbininkui skiria 10 dol.

M. Ulenienė iš Californijos savo bičiuliui linki maloniai praleisti Sv. Kalėdas ir laimingai sutikti Naujuosius 1973 Metus. Vietoj šventinių atvirukų siuntinėjimo skiria 10 dol. Darbininkui.

Rasa ir Henrikas Miklai su šeima sveikina visus draugus, gimines ir pažįstamus Šventų Kalėdų ir Naujų Metų proga. Kartu siunčia 25 dol. auką Kultūros Židinio statybai.

Grazina ir Aleksandras Dainiai vietoj šventinių atvirukų siuntimo aukoja Balfui 50 dol. ir per Darbininką sveikina savo draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga. Darbininkui skiria 10 dol. auką.

Prieš Kalėdas, paskutinę advento savaitę, kun. V. Piktura aplankė visus parapijos ligonius ir devynioliką asmenų, kuriems sunku išeiti iš namų bei pasiekti bažnyčią, nuvežė komunią.

Per Kalėdas bažnyčioje šiemet buvo gana daug parapičių. Choras, vadovaujamas muz. Albino Prižginto, visus džiugino gražiu giedojimu.

Naujuose Metuose parapijos bažnyčioje pamaldos bus ta pačia tvarka kaip ir kiekvieną sekmadienį: 8, 9, 11 ir 12:15.

NEWARKO L. VYČIŲ VEIKLA

Spalio 14 parapijos salėje vyčiai surengė šokių ir pietus Maldą sukalbėjo vietos klebonas prel. J. Scharnus. Taip pat dalyvavo kun. P. Totoraitis, kunigas J. Barkus, OSB, buvęs kuopos pirmininkas: Peter Podgalsky, Charles Strolis. Vyriausia šio vakaro rengėja buvo Rose Zukauskas.

Spalio 17 toje pačioje parapijos salėje vyčiai 29 kuopos iniciatyva parodytas filmas apie Lietuvių kopyčios Romoje šventinimą. Tuo metu parapijoje lankėsi vysk. V. Brizgys. Jis ir parodė filmą.

Spalio 24 parapijos salėje buvo mėnesinis kuopos susirinkimas, kurį malda pradėjo kun. P. Totoraitis. Loreta Stukas padarė pranešimą apie vidurio Atlanto apskrities susirinkimą, kuris buvo rugsėjo 24 Brooklyne.

Susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm. Kazys Šipaila, vicepirm. Rose Zukauskas, išd. Eva Sharon, sekretorės Ann Abromaitis ir Mary Stonis. Nariai — Albinas Zukauskas ir Wesley Zuostauskas. Korespondentai — Helen Kay ir Frank Vaskas.

Susirinkimas baigtas malda ir Lietuvos vyčių himnu.

Vincas ir Ona Skupeikos su šeima, sveikindami iš Hollywood, Floridos, Darbininko štabą, prisuntė ir 10 dol. auką laikraščiui paremti.

IDOMI KULTŪROS KLUBO POPIETĖ

Vaižganto kultūros klubo popietė buvo gruodžio 17, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Diena buvo šalta ir vėjuota, tai daugelį sulaukė namuose. Atsilankė per 30 į popietę, kuri turėjo idomią ir kultūringą programą.

Kainioji pusė buvo papuošta, pritaikyta programai. Čia buvo pakabinti du dail. Povilo Puzino paveiksliai. Vieną paskolino Elzė Barčiauskienė, kitą Paulius Gaubys (abu iš Woodhaveno). Ant pedestalų buvo pastatyti ir dail. P. Puzino fotografija, papuošta auksine laurų šakele. Gilumoje ant draperijų buvo lietuviški kalėdiniai ornamentai. Kalbėtojų pulas buvo papuoštas lietuvišku kilimėliu, trispalviais kaspinais. Sienoje buvo iškabinta ir keliolika nuo-

traukų, kurios vaizdavo dailininko paveikslus.

Popietę pradėjo klubo pirmininkas Paulius Jurkus, pristatydamas dail. Juozą Bagdoną.

Puziną pagerbiant

Pirmoji programos dalis ir buvo skirta pagerbti dail. Povilui Puzinui, kuris gyveno New Yorke ir čia prieš penkerius metus mirė. Dail. J. Bagdonas velionį gerai pažinojo nuo jo pirmosios parodos (1933) Kaune. Papasakojo savo prisiminimų, ilgiau sustojęs prie jo taptybos charakterio ir panagrindė, kuo skyrėsi Kauno ir Rygos mokyklos.

Jo kalba buvo rūpestingai paruošta ir visų su dėmesiu išklausyta. Jam padėjo klubo vicepirmininkas Jonas Rūtenis ir pristatė prelegentą muziką Vytautą Strolį.

Lietuviškoji diskografija

Prelegentas apkrovė stalą plokštelių karnais, pasistatė visą aparatūrą ir tada supažindino, kas yra toji diskografija — tai plokštelių aprašymas, jų katalogavimas.

Jis renka plokšteles, kurios yra susiję koku nors būdu su Lietuva. Senųjų plokštelių daug neturi; jo tikslas surinkti kiek galima daugiau nuo 1940, nes nuo to laiko Lietuva nebeto nepriklausomybės, ir plokštelių gamyba iš pagrindų pasikeitė.

Prelegentas pademonstravo eilę idomių ir negirdėtų garsinių įrašų. Pavyzdžiui, Izraelyje veikia Vilniaus vardo choras (net du chorai) ir kaip jie ilgesingai gieda apie Vilniaus miestą. Toliau buvo ištrauka iš jo seniausios turimos plokštelės —

Ada ir Jonas Poderiai nepriklausomos Lietuvos laikais Kaune

Kultūros Židinio statytojai

ADOS IR JONO PODERIŲ AUKA

Nauji tūkstantininkai įsijungia į Kultūros Židinio statytojų eiles. Jų tarpe yra Ada ir Jonas Poderiai.

Pirma jie buvo davę 200 dol. ir buvo pažadėję, kad, statybai prasidėjus, pridės iki tūkstantčio. Štai ir atvežė jie tuos 800 dol., kad būtų pilnas tūkstantis. Atvežė ir geriausius linkėjimus — komitetui kuo greičiau surinkti reikiamus pinigus ir kuo greičiau pastatyti Kultūros Židinį.

Abu jie gyvena Richmond Hill, N. Y. Abu dažnai pasirodo lietuviškuose susirinkimuose, šventėse. Ir abu visu nuoširdumu aukoja, remia lietuviškuosius reikalus.

Aleksandro Kačanausko įdainavimas iš 1907; keletą ištraukų pademonstravo iš vėlesnių laikų, iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, pirmieji slageriai, įrašymai Berlyne, Londone, Columbijoje įrašymai Kaune (Karo mokyklos choras).

Idomiai pristatė ir lietuvių muzikinę veiklą užsienyje, kur kokie lietuviai reikiškiai — dainuoja, groja, vadovauja.

Pademonstravo, kaip lietuviškas melodijas skolino svietimi kompozitoriai ir jas savaip perkūrė. Vieni pažymėjo, kad tai lietuviškas motyvas. Bet buvo ir tokių, kurie nepažymėjo.

Jis buvo atsigabėjęs šimtus plokštelių ir parodė bent jų viršelius, retenybes. Pavyzdžiui, jis turi visą didžiulį albumą Adomo Mickevičiaus "Pono Tado". Kadangi poema yra apie Lietuvą, tai ją ir įtraukė į savo rinkinį. Puikus rinkinys iš senosios Lietuvos Lenkijos valstybės karalių gyvenimo. Buvo pagrota giesmė Barborai Radvilaitė mirus.

V. Strolia atlieka tikrai didelį kultūrinį darbą, rinkdamas plokšteles ir jas rūpestingai surašydamas. Jis net padarė kompiuterių korteles savo rinkiniui.

Klubo auka Židiniui

Padėkoto prelegentui, pasiūlyta jo privačia iniciatyva ir gražiu kultūrinio darbu. Pirmininkas pasidžiaugė ir prasidėjusia Kultūros Židinio statyba. Klubas dabar gali veikti tik todėl, kad yra jau lietuviški namai. Šiuose namuose pradėjęs savo veiklą klubas, iš savo turimų pinigų paskyrė 100 dol. auką Židinio statybai. (Anksčiau klubas Židiniui yra davęs 50 dol.).

Programa užsitęsė 1 val. 35 minutes. Visi buvo pakviesti kavos ir šventiškų pyragaičių. Birutės Radzivanienės rūpesčiu buvo viskas paruošta ir papuošta. Buvo didelis šventiškas tortas — su įrašu — Linksmy šventų Kalėdų. Pobūvio taurininku buvo Vacys Butkys. Visi turėjo progos dar pasisvečiuoti gerą valandą.

Kitas klubo susirinkimas bus sausio 20.

Ada (Adele) Poderiene-Vaidelytė yra gimusi čia, Brooklyne, krikštyta Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. Grįžusi su tėvais į Lietuvą, gyveno Zapyškyje, kuris turi garsią gotikinę bažnyčią. Iš Zapyškio ir Kaunas netoli. Ten ji ilgokai gyveno, paskui persikėlė į Vilnių, kol pasitraukė į Vakarus. Atvykusi į Ameriką, įsijungė į Angelų Karalienės parapiją, gieda jos chore ir padeda praveisti bingo žaidimus. Pažymėtina, kad toji parapija iš sutelktų žaidimo pinigų Kultūros Židinio statybai skiria 25,000 dol.

Tarnavo Ada Kauno ir Vilniaus miesto savivaldybėse.

Ada yra veikli sąulė. Į Šaulių Sąjungą įstojo jau 1925 ir visą laiką uoliai Sąjungoje reikiškiai, buvo Vilniaus miesto savivaldybės šaulių moterų būrio vadė. New Yorke įkūrus šaulių kuopą, ji tuoj įsijungė į ją ir dabar yra jos valdyboje.

Jos brolis Jonas Vaidelys yra žurnalistas ir gyvena Chicagoje, aktyviai veikdamas įvairiose organizacijose.

Jonas Poderis kilęs iš Zapyškio. Kaune tarnavo karo aviacijoje. Persikėlęs į Vilnių, dirbo Vilniaus miesto komendantūroje, paskui buvo Vilniaus miesto brandmąjoro padėjėjas majoro laipsny.

Pasitraukęs į Vakarus ir atsidūręs Amerikoje, jis čia įsijungė į lietuvišką veiklą, daug kur padėdamas, paremdamas. Priklauso Liet. Bendruomenei. Kai buvo atgaivinti šauliai, tuoj įstojo į kuopą ir prisidėjo prie naujos vėliavos įsigijimo. Jis tai vėliavai įtaiso kotą su visais papuošalais.

Ada ir Jonas Poderiai yra vieni iš tų statytojų, kurie pradėjo davę ir pažadėjo. Dabar jie ištesėjo savo žodį ir atnešė visą pažadą. Laukiame ir daugiau — visų, kurie yra pasižadėję duoti, kai statyba bus prasidėjusi. Statyba jau pradėta! Laukiame jų visų su pažadais. Laukiame ir naujų aukotojų!

PADĖKA

Mano mylimai Žmonai ir brangiai Mamytei

Uršulei Narusevičienei

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie išreiškė užuojautą skausmo valandose, už geles, už užrašytas Sv. Mišias, už aukas Kultūros Židiniui, Laisvės Žiburiui už išreikštą užuojautą per radiją, Apreiškimo parapijos kunigams už atlaikytas Sv. Mišias. Taip pat esame dėkingi visiems, kurie padėjo mūsų brangiausiajį ir amžiną poilsio vietą.

Ypatinga padėka Marytei Šalinskienėi už tokią gražią ir nuoširdų patamavimą ir V. Beleckiui už suruoštus pietus.

Vyras Tomas, Duktė Birutė ir Šeima, Sūnus Vytautas ir Šeima

NEW YORKO IR NEW JERSEY LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VAJUS KULTŪROS ŽIDINIO STATYBAI PAREMTI

prasidėjo 1972 gruodžio 10 d. ir baigsis 1973 vasario 10 d. didžiuliu puošniu

BANKETU

Armenų Kultūros Židinyje, Second Ave. ir 34 St. Manhattan, N.Y., dalyvaujant filmų ir televizijos aktorei

RŪTAI LEE — KILMONYTEI

Kiekvienas, paaugęs šio vėjaus metu Kultūros Židinio statybai paremti 50 dol. ar daugiau, kviečiamas į balių. Įėjimas nemokamas. Aukos priima visos New Yorko ir New Jersey lietuvių organizacijos. Auka nurašoma nuo mokesčių.

L.B. VAJAUS KOMITETAS